

Årsredovisning 2004

Högskolan i Skövde

Sammanfattning i siffror

Grundutbildning

4351 helårsstudenter varav

40 % inom naturvetenskap, teknik och design

39 % inom humaniora, juridik och samhällsvetenskap

19 % inom medicin och vård

2 % inom undervisning

58 % kvinnor

79 % prestationsgrad

922 avlagda examina

44 grundläggande utbildningsprogram

12 magisterprogram

511 fristående kurser

23 nätuniversitetskurser

Forskning

6 forskningsområden

13 professorer

92 forskarstuderande

Personal

402 anställda (heltidsekvivalenter)

208 lärare (heltidsekvivalenter)

Ekonomi

298 mkr i intäkter

235 mkr anslag grundutbildning

14 mkr avgifter och bidrag grundutbildning

24 mkr anslag forskning

20 mkr avgifter och bidrag forskning

Lokaler

35 000 kvm

Bibliotek

105 180 volymer

5 161 tidskrifter (4 740 elektroniska)

Rektor har ordet

Antalet studenter har under året fortsatt att öka och uppgår nu till cirka 8 000 individer eller 4 350 helårsstudenter. Satsningen på det livslånga lärandet har utvecklats vidare med en utbyggnad av Nätuniversitet och en kraftig ökning av antalet fristående kurser. Flera nya program med tvåårig yrkeshögskola har utvecklats medan det totala antalet program har minskat i den bemärkelsen att vi stoppat intaget till ett antal program med få studenter.

Högskolan i Skövde ska vara en forskande högskola. Det betyder att vi ska bedriva såväl grundutbildning och magisterutbildning som forskarutbildning. För att bli framgångsrika krävs det att Högskolan fokuserar forskningsverksamheten inom ett fåtal starka forskningsmiljöer. Omstruktureringen av forskningen har inletts under året. Högskolan har också under året i stark konkurrens fått en av KK stiftelsens forskningsprofiler. Det innebär sex års forskningsfinansiering på Informationsfusion för totalt 100 Mkr.

I början av året introducerade Högskolan en ny organisation med tre tematiska institutioner. I slutet av året har även en stor omflyttning av personal genomförts och vi är nu väl rustade för att möta de framtida förändringar som väntar.

Trots att utbyggnaden av högskolesektorn har bromsats upp efter många års expansion är vår ekonomi i balans.

Flera samarbeten med andra lärosäten har inletts under året. Ett samarbete inom produktionsområdet - Produktion i Väst - har inletts mellan fem lärosäten i Västsverige.

Inom ramen för den så kallade Bjertorpdeklarationen har Högskolorna i Skövde, Borås och Trollhättan/Uddevalla inlett ett omfattande samarbete inom grundutbildning och administration. Dessutom avser Högskolorna i Halmstad och Skövde att tillsammans med Örebro Universitet bilda en gemensam fakultet för forskning inom informationsteknik. Genom detta samarbete kan Högskolan få examinationsrätt för doktorer inom samarbetsområdet.

Leif Larsson

Studentkåren har ordet

Den omorganisation av Högskolan som påbörjades 2002 slutförs nu, samtidigt som andra förändringar sker i olika faser (t ex kansliutredningen och lokalflytten). Studentkåren uttrycker en oro över att förändringar sker så snabbt och tätt att studenter och personal inte hinner smälta situationen helt, vilket får negativa konsekvenser. De tre temainstitutionerna börjar fungera mycket bra. Institutionerna och mycket av administrationen har även flyttat och bytt kontor. Preliminärt ser detta mycket bra ut. Omstruktureringen av Forsknings och utvecklingskansliet gav en rad viktiga förändringar, bland annat en större chans till internationaliseringsarbete på institutionerna. Högskolan har anställt en IT-strateg (börjar februari 2005) som skall ta ett mer holistiskt ansvar för IT-utvecklingen på skolan, vilket har efterfrågats från studenthåll. Studentkåren har under året haft ett mycket gott samarbete med Studenthälsan som gör ett enormt värdefullt arbete för studenterna. Detta samarbete fortsätter fortfarande att utvecklas.

Högskolan har visat sig ha en stark vilja att ta ett stort ansvar för tredje uppgiften. Diskussioner på strategisk nivå har skett i grupper där det finns studentrepresentanter. En grupp för att särskilt adressera tredje uppgiften planeras till 2005. Satsningen ses i grunden som mycket positiv. Studentkåren vill poängtera att samarbeten även bör komma grundutbildningen till stort gagn, exempelvis som mer praktik och gästföreläsare. Högskolans strävan efter att vara en forskande högskola ses som positiv, om denna strävan ej fanns är det stor risk för att också grundutbildningen skulle stagnera. Högskolan har även en stark vilja att samarbeta med andra lärosäten. De samarbeten som står ut är Västsvenskt Universitetssamarbete och den så kallade Bjertorpsdeklarationen. I båda konstellationerna har studenter beretts plats.

Arbetet med likabehandling går framåt. Utvecklingsdagen för Högskolans personal med tema funktionshinder var uppskattad, om än inte välbesökt. Ytterligare utvecklingsdagar har planerats. Ett tydliggörande över nyttan och behovet av dylika dagar bör klargöras hos personalen.

Högskolans välkomnande av internationella studenter lämnar fortfarande mycket att önska, samtidigt som antalet ökar. Högskolan måste formulera en bättre plan för detta, speciellt vad avser det praktiska välkommandet (inklusive bostäder) och information till Studentkåren.

Högskolan har lyckats strama åt sin ekonomi på ett övergripande beundransvärt sätt. Besparningen har dock satt sina spår i organisationen med icke förlängda förordningar, vilket har lett till en brist på handledare och föreläsare inom vissa ämnen. Tillsammans med omorganiseringen har detta genererat missnöje främst hos vissa lärare. Det har hänt att missnöje öppet visats bland studenter.

Doktorander har blivit adjungerade till varje institutionsnämnd, vilket ses som ett steg i att ta deras situation i större beaktande. Samarbetet med Studentkåren och Högskolan är fortsatt mycket gott, men med vissa negativa avvikelser; exempelvis till några möten har man inte kallat studentrepresentanter på korrekt sätt. Detta kan bero på rent slarv eller oklarhet i informations-spridningen, en viss allmän skärpning efterfrågas därmed. De negativa upplevelserna är dock i klar minoritet. På institutionsnivå är det mycket olika resultat; en särskild eloge skall riktas till Institutionen för kommunikation och information där samarbetet sker på ett mycket respektfullt och strukturerat sätt (exempelvis månadsmöten med studentrepresentanter).

Högskolans ledning och Studentkåren fungerar dock mycket bra ihop med en ömsesidig respekt vilket ses som viktigt för bägge parter.

Det har varit ett hårt år ekonomiskt för Högskolan men det finns klara ljuspunkter i framtiden. Studentkåren ser fram emot ytterligare ett år i samarbete med Högskolan för en mer värdefull och tryggare studietid för studenter vid Högskolan i Skövde.

Michael Byrin
Ordförande i Studentkåren i Skövde

Årsrapportens upplägg

I resultatredovisningen redogörs för verksamhetens resultat i enlighet med de krav på återrapportering som regeringen har preciserat i regleringsbrev, regeringsbeslut och förordningar. Redovisningens utformning följer i stort sett regleringsbrevets indelning.

I första kapitlet behandlas sådant som är *gemensamt för verksamhetsgrenarna*, såsom kvalitetsarbete, pedagogisk utveckling, studentinflytande, samverkan och jämställdhet. Där belyses också utvecklingen inom områdena personal, lokaler och bibliotek.

Verksamhetsgrenarna *grundutbildning* samt *forskning och forskarutbildning* presenteras i var sitt kapitel. I kapitlens inledning ges en kort presentation av verksamhetsgrenen samt en sammanfattning av utvecklingen under året. Därefter lämnas redogörelse, i separata avsnitt, för resultat gällande varje verksamhetsmål eller återrapporteringskrav.

Mål och krav från regleringsbrev, regeringsbeslut eller förordning återges först i varje avsnitt, med kursiv stil.

Innehållsförteckning

1	Gemensamt för verksamhetsgrenarna	1
1.1	Övergripande mål	1
1.2	Organisation	2
1.3	Ekonomiskt resultat	3
1.4	Kvalitetsarbete	4
1.5	Pedagogisk utveckling	6
1.6	Studentinflytande	8
1.7	Likabehandling	9
1.8	Jämställdhet	11
1.9	Kompetensförsörjning	16
1.10	Personal	18
1.11	Sjukfrånvaro	19
1.12	Lokaler	20
1.13	Högskolebiblioteket	21
2	Grundutbildning	25
2.1	Regeringens utbildningsuppdrag	25
2.2	Utbildningsutbud	30
2.3	Rekrytering	32
2.4	Efterfrågan	37
2.5	Validering och alternativt urval	39
2.6	Examina	40
2.7	Behörighetsgivande utbildning	42
2.8	Nätuniversitetet	44
2.9	Uppdragsutbildning	46
2.10	Lärarytbildning	47
2.11	Regionala centra för skolutveckling	49
2.12	Internationalisering - grundutbildning	51
2.13	Ekonomiskt resultat	56

Innehållsförteckning

3	Forskning och forskarutbildning	59
3.1	Forskningsområden	61
3.2	Forskning i anslutning till lärarutbildning	62
3.3	Forskningsvolym och professorer	63
3.4	Forskarutbildning	64
3.5	Mång- och tvärvetenskaplig forskning	66
3.6	Internationalisering - forskning	68
3.7	Ekonomiskt resultat - forskning	70
4	Finansiell redovisning.....	71

1 Gemensamt för verksamhetsgrenarna

1.1 Övergripande mål

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2004 avseende anslag till universitet och högskolor finns följande mål för verksamheten:

Mål för utbildningspolitiken

Sverige ska vara en ledande kunskapsnation som präglas av utbildning av hög kvalitet och livslångt lärande för tillväxt och rättvisa.

Mål för högskoleverksamheten

Kvaliteten och den internationella konkurrenskraften ska öka inom högre utbildning och forskning. Den högre utbildningen ska svara mot såväl arbetsmarknadens behov som studenternas efterfrågan.

Högskolan i Skövde har under det senaste året arbetat med att stärka kvalitén i utbildningen. Ett övergripande arbetet med att ta fram en strategi för verksamheten har påbörjats. Under 2004 fastställdes en strategi för samverkan med det omgivande samhället, medan strategin för forskning omarbetades. Arbetet med en grundutbildningsstrategi påbörjades och kommer att avslutas under 2005. I det strategiska arbetet är profilering och koncentration nyckelord på vägen mot att stärka konkurrenskraften i Högskolans utbildning och forskning. Utbildningsutbudet har koncentrerats under 2004, en process som kommer att fortsätta under 2005. Forskningen kommer under 2005 att koncentreras till 3-5 forskningsmiljöer. Profileringen av utbildningen och forskningen går parallellt med den samverkan Högskolan under 2004 har inlett med Borås och Trollhättan/Uddevalla inom grundutbildningen, samt Halmstad och Örebro inom forskningen.

Under 2004 fördelades särskilda strategiska medel ut till institutionerna för att utveckla utbildningar som främjar det livslånga lärandet. Resultatet ser vi i form av ett ökat antal fristående kurser och kurser på distans, bland annat inom ramen för Nätuniversitetet.

Antalet inresande utbytesstudenter har ökat och bidrar till en kunskapsmiljö med mer internationell prägel. Jämställdhet och jämlikhet är frågor som har ökat i aktualitet under 2004.

Arbetsmarknadens konkreta behov av utbildad personal har tillgodosetts i ett antal yrkeshögskoleutbildningar som har utvecklats eller är under utveckling. Under 2005 kommer arbetet med att arbetsmarknadsanpassa utbildningarna att öka.

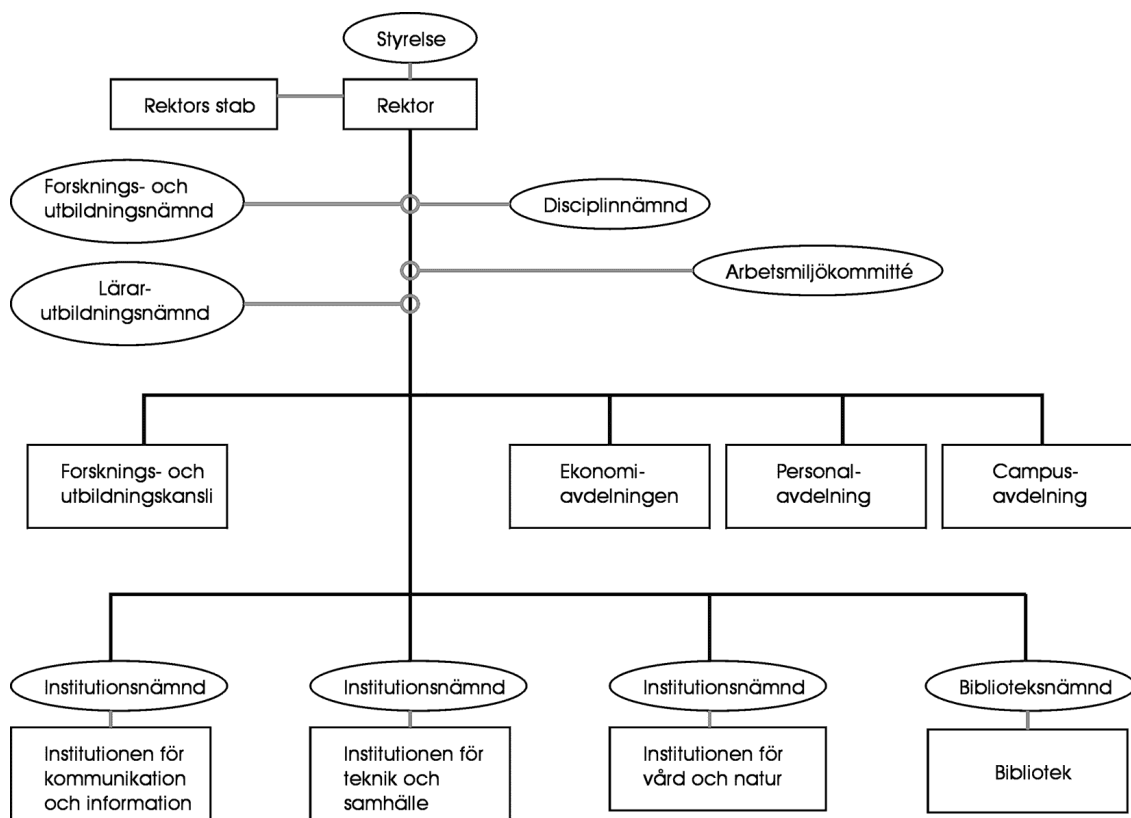
1.2 Organisation

Högskolan leds av en styrelse och rektor. Styrelsen svarar för att Högskolan fullgör sina uppgifter som myndighet. Rektor är den verkställande ledningen under styrelsen. Till sitt stöd har rektor en stab där även rektors ersättare, prorektorn, ingår.

Från och med 2004 har Högskolans operativa verksamhet organiserats i tre tematiska institutioner: Institutionen för kommunikation och information, institutionen för teknik och samhälle, samt institutionen för vård och natur. Verksamheten på varje institution styrs av en institutionsnämnd. Biblioteket ansvarar för informationsförsörjningen och har en biblioteks-nämnd som styr i övergripande biblioteksfrågor.

Vid halvårsskiftet 2004 fick Högskolan rättigheter att ge lärarexamen. Därmed inrättades en lärarutbildningsnämnd med ansvar för utbildning och forskning kopplad till lärarutbildningen. För övriga utbildningsområden och övrig forskning ansvarar den tidigare inrättade forsknings- och utbildningsnämnden. De bägge nämnderna ansvarar för utbildningens och forskningens innehåll och kvalitet.

Forsknings- och utbildningskansliet ansvarar för den centrala studieadministrativa funktionen. Förvaltningen är indelad i tre avdelningar: campus-, ekonomi-, och personalavdelningen. En disciplinnämnd beslutar om disciplinära åtgärder. Arbetsmiljökommittén planerar och följer upp arbetsmiljöarbetet på Högskolan.

1.3 Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till -4,8 mkr. Detta resultat ligger helt i linje med den budget som Högskolans styrelse fattade beslut om inför 2004 där man budgeterade för ett underskott om -5 mkr.

Grundutbildningen svarar för ett överskott på 8,2 mkr. Överskottet från Grundutbildningen beror bland annat på att den kompetensutveckling av lärare som sker, bokförs vanligtvis mot forskning. Högskolan har för avsikt att under kommande år se över detta. Forskningen visar ett underskott på -13 mkr.

I delårsrapporten för 2004 prognostiserades ett resultat på -6,2 mkr. Som framgår stämmer den prognosen väl med årets slutliga resultat.

Tabell 1: Resultaträkning 2004 (tkr)

	Grundutbildning		Forskning		Totalt	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Verksamhetens intäkter						
Anslag	237 397	235 226	23 487	24 188	260 884	259 414
Avgifter	8 933	8 605	795	1 868	9 728	10 473
Bidrag	4 830	5 388	14 965	18 407	19 795	23 795
Finansiella intäkter	2 849	1 583	3 255	2 388	6 104	3 971
Summa intäkter	253 169	250 802	43 342	46 851	296 511	297 653
Verksamhetens kostnader						
Personal	-156 132	-147 309	-42 437	-48 905	-198 569	-196 214
Lokaler	-40 337	-42 637	-3 961	-3 889	-44 298	-46 526
Övrig drift	-40 643	-37 593	-4 263	-6 716	-44 906	-44 309
Finansiella kostnader	-2 007	-913	-29	-16	-2 036	-929
Avskrivningar	-14 298	-14 189	-760	-305	-15 058	-14 494
Summa kostnader	-253 417	-242 641	-51 450	-59 831	-304 867	-302 472
Resultat	-248	8 161	-8 108	-12 980	-8 356	-4 819

Intäkterna uppgår till 298 mkr vilket innebär en ökning med 1 mkr jämfört med år 2003. Anslagen svarar för huvuddelen av intäkterna, 87 procent. De redovisade bidragen har ökat, från 20 mkr till 24 mkr. Under året har personalkostnaderna minskat med 3,3 procent, lokalkostnaderna har ökat med 5 procent och övriga driftskostnader är i stort sett oförändrade. De totala kostnaderna har minskat med 2,5 mkr.

Årets underskott medför att myndighetskapitalet vid utgången av 2004 uppgår till 61 mkr. Årets resultat är helt i linje med Högskolans styrelses intentioner om att minska vårt myndighetskapital för användning till forskning. Den budget som Högskolans styrelse fattat beslut om för 2005 är även den underfinansierad med 5 mkr vilket innebär att en del av det samlade överskottet kommer att utnyttjas under nästa år. Vidare planeras ytterligare utnyttjande av myndighetskapitalet under perioden 2006-2007. De extra resurserna tillförs för att möjliggöra såväl kvalitetsförstärkningar som expansion inom både grundutbildning och forskning.

1.4 Kvalitetsarbete

Verksamhetsmål

Kvaliteten i utbildningen och forskningen ska säkras och utvecklas. Studenternas delaktighet i kvalitetsarbetet ska stärkas.

Allmänt

Riktlinjer för kvalitet och kvalitetsarbete har fastställts av Högskolans styrelse. Program för kvalitetsutveckling finns för Högskolans verksamheter. Ett särskilt kvalitetsutvecklingsystem har utvecklats för den forskning och forskarutbildning som äger rum vid Högskolan. Ett arbete med att se över verksamheternas kvalitetsutvecklingsystem har påbörjats. Utgångspunkter för det arbetet ska vara omgivningens krav och förväntningar på Högskolan samt Högskolans egna behov. Kvalitetsarbetet ska karakteriseras av att vara en ständig och långsiktig process som integreras i det dagliga arbetet.

Forskning och forskarutbildning

Ett utvärderingsprogram för inrättade av forskningsområden har utvecklats av forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) vid Högskolan. Det som ligger till grund för utvärderingen av forskningen är det kvalitetssäkrande och kvalitetsutvecklande inslaget. Det betyder att utvärderingen ger en bas för att kvalitetssäkra och förbättra den kvalitet som utvärderas. Utvärderingsprocessen utgörs av tre faser: Självvärdering med externt stöd (1), plan för forskningsområdet (2) samt genomförande och uppföljningar (3). För att forskningsområdena ska kunna strukturera sina verksamheter på ett enhetligt sätt används ett antal kvalitetsindikatorer som samverkan, finansiering, vetenskaplig kvalitet etc. Eftersom forskarutbildning även genomförs i forskningsområdena, om än i andra lärosätens regi, ingår även den i utvärderingsprogrammet. Samtliga forskningsområden deltar i utvecklingsarbetet och de befinner sig för närvarande i den första fasen, självvärdering med externt stöd.

Grundutbildning

Kvalitetsarbetet inom grundutbildningen har utvecklats under året. Arbetet med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling bedrivs av forsknings- och utbildningsnämnden och institutionerna, med stöd från kvalitetssamordnaren.

Den lokala regelsamlingen, Högskolans styrdokument, utgör en viktig del av kvalitetssäkringen. Under året har ett stort antal styrdokument tagits fram/reviderats av styrelse, rektor eller forsknings- och utbildningsnämnden. Arbetet har främst rört ämnen, utbildningsprogram och kurser, examina och examination. Exempel på nya riktlinjer är; riktlinjer för inrättande och utvärdering av huvudämne är riktlinjer för funktionen som ämnesföreträdare, riktlinjer för funktionen som programansvarig lärare och föreskrifter för examina (lokal examensordning).

Beredningen av ärenden som rör styrdokument sker främst i forsknings- och utbildningsnämndens råd för grundutbildning. Arbetet sker i samråd med verksamheten, bland annat genom informations- och diskussionsmöten samt remissbehandling där synpunkter från anställda och studenter välkomnas.

Under året har prövning och utvärdering och skett inom flera områden, i enlighet med styrdokumenterna. Ämnet omvårdnad har inrättats som huvudämne på magisternivå och tre nya utbildningsprogram har inrättats, nämligen Butikschefsprogrammet, Innovativ produkt-

framställning (yrkeshögskoleprogram) och Skolsköterskeprogrammet (påbyggnadsutbildning för sjuksköterskor).

Kvalitetssamordnarens arbete har under 2004 främst inriktats på ett ökat studentinflytande, speciellt med fokus på utveckling av rutiner som rör sammanställning och återkoppling av kurs- och programvärderingar. En undersökning om nybörjarnas orsaker till att de valde att läsa vidare, varför de valde Högskolan i Skövde, samt hur de ser på introduktionen och första tiden vid lärosätet, har genomförts.

I samarbete med Civilekonomerna och övriga lärosäten genomförs årligen en undersökning om var ekonomerna tar vägen efter examen. Årets undersökning gällde de som tog examen under år 2001. Inom lärosätet genomförs också egna uppföljningar av före detta studenter. Resultaten från dessa är en viktig del vid utveckling och förbättring av lärosätets utbildningar. Vidare görs sammanställningar av data från studiedokumentationssystemet Ladok av lärosätets program och kurser. Dessa sammanställningar görs årligen för att se trender och få signaler om vad som bör uppmärksammas. Även jämförelser med andra lärosäten görs.

Studenternas delaktighet i kvalitetsarbetet

Studenterna deltar aktivt i kvalitetsarbetet genom representation i Högskolans olika organ och arbetsgrupper. Under året har studenterna särskilt engagerat sig i arbetet med ett nytt styrdokument för examination. Ett väl utvecklat samarbete finns också mellan kvalitetssamordnaren och Studentkåren.

Högskoleverkets utvärdering av ämnen och program

Under året har ämnena engelska, franska, pedagogik, spanska, teoretisk filosofi och tyska utvärderats av Högskoleverket. Slutrapporterna från dessa utvärderingar kommer under 2005. Rapporterna från Högskoleverkets utvärderingar 2003 har publicerats under året. I Högskoleverkets rapport om socialpsykologi fick man beröm för det sätt man utvecklar ämnet, både internt inom lärosätet och nationellt. Högskoleverket rekommenderade bland annat att förutsättningarna för ämnet bör bli bättre när det gäller forskningsutrymmet för tillsvidareanställda, antalet disputerade, antalet permanenta handledare på C- och D-nivå. Vidare ansåg de att lokalerna behöver anpassas bättre till undervisningen. Högskoleverkets rapport om informatik publicerade också under året. Ämnet informatik fick beröm från Högskoleverket bland annat för lärarkårens höga vetenskapliga kompetens, forskningsmiljön och grundutbildningens kvalitet.

Högskoleverkets temautvärdering

Under året har lärosätet deltagit i två tematiska utvärderingar, nationell kvalitetsbedömning av internationaliseringen och samverkansuppgiften. De frågor om internationaliseringen som ställdes i utvärderingen om internationaliseringen har i huvudsak sammanställts inom internationella relationer tillsammans med kvalitetssamordnaren. Frågorna i utvärderingen om samverkansuppgiften har i huvudsak behandlats av externa kontakter och rektors stab i samverkan med kvalitetssamordnaren. I både utvärderingarna har representanter för studentkåren medverkat.

1.5 Pedagogisk utveckling

Åtterrapportering

Av lärosätenas årsredovisningar ska framgå antalet lärare som har genomgått pedagogisk utbildning under 2004. I samband härmed ska en översiktlig beskrivning av utbildningens inriktning och kursinnehåll ges. Omfattningen och inriktningen av utbildningen av handledare inom forskarutbildningen ska redovisas liksom antalet handledare som har genomgått utbildning under 2004. Om det föreligger olikheter mellan vetenskapsområden ska detta framgå av redovisningen.

Resurserna till Högskolepedagogiskt Centrum (HPC) för det högskolepedagogiska utvecklingsarbetet minskade under 2004, men detta kompenseras av höjda kursavgifter och undervisning dels på en ledarutbildning för Högskolans chefer och dels på andra kurser för Högskolans studenter. 54 personer har under 2004 genomgått kurs i Högskolepedagogik (1-5 p) och 11 personer går för närvarande kurs i Högskolepedagogik II (6-10 p): 3 personer från Markstridsskolan i Skövde deltog i en av de förstnämnda kurserna.

Tabell 2: Fördelning på kön, vetenskapsområden och tjänsteställning

Vetenskapsområde	Totalt	Män	Kvinnor	Doktorand	Adjunkt	Lektor	Professor
Hum-samhällsvetenskap	19	10	9	9	5	5	0
Teknik	29	25	4	21	4	4	0
Medicin	3	0	3	0	3	0	0
Övrigt (Markstridsskolan)	3	1	2				
Summa	54	36	18	30	15	9	0

Tabell 3: Här framgår vilka som påbörjat kurs i Högskolepedagogik (6-10 p) under 2004

Vetenskapsområde	Totalt	Män	Kvinnor	Doktorand	Adjunkt	Lektor	Professor
Hum-samhällsvetenskap	6	1	5	0	5	1	0
Teknik	3	2	1	2	0	1	0
Medicin	2	0	2	0	2	0	0
Summa	11	3	8	2	7	2	0

Under 2005 beräknas 30 personer (i huvudsak doktorander) starta kurs i Högskolepedagogik 1-5 p; en kurs i Högskolepedagogik 6-10 p kommer att utlysas. Samarbetet med Markstridsskolan kommer att fortsätta.

Undervisningens innehåll på de högskolepedagogiska kurserna har berört högre utbildning i ett institutionellt och historiskt sammanhang samt hur förändrade ekonomiska villkor och nya studentgrupper påverkar undervisningen. Kurserna har även inrymt följande moment biblioteket som resurs, föreläsar- och seminarieledarroller, kunskap och lärande, presentationsteknik (inklusive in- och uppspelningar), handledning, utvärdering, alternativa undervisningsmetoder och pedagogisk meritportfölj. Mångfald i form av genus, funktionshinder, generation och etnicitet har tagits upp under kurserna. På kursen i Högskolepedagogik (6-10 p) har ingått gruppdynamik, konflikthantering, litteraturseminarier kring pedagogisk filosofi, aktivitetspedagogiska metoder, genusmedveten pedagogik och (främst) ett förändringsarbete på den egna institutionen.

En kortare undervisningsinsats (tre dagar) avseende handledning på examensarbeten genomfördes på institutionen för kommunikation och information för omkring 35 handledare.

I samarbete med kvalitetssamordnaren på Högskolan har HPC medverkat i det pågående arbetet med att utveckla utvärderingsformerna. En pilotundersökning med fyrtioålet slumpvis utvalda studenter som skrev sitt examensarbete genomfördes under slutet av vårterminen; de frågeställningar som berördes i studien var bland annat synpunkter på handledningen, förekomst av kurser/utbildning i vetenskaplig metod, information om examensarbetet från institutionens sida och kriterier för bedömning av examensarbetet.

Personal från HPC deltar i Jämställdhetsgruppens arbete och har haft inledande kontakter med ansvariga för Nätuniversitetet (och distansutbildning) på Högskolan.

Under året har personal på Högscolepedagogiskt centrum även fortsatt deltagandet i ett projekt avseende forskarhandledningsutbildning på följande lärosäten: Växjö universitet, Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Kalmar, Högskolan i Kristianstad och Högskolan i Skövde. Utifrån detta inleddes en kurs i forskarhandledning på Högskolan i Skövde som startade i september och som kommer att avslutas under februari 2005; sju lektorer och en professor deltar i kursen (sex män från det tekniska och två kvinnor från det medicinska vetenskapsområdet).

Ett samarbete med andra lärosäten och ansvariga för högscolepedagogik där har fortsatt under året. Kontakter har tagits och samverkan har skett med Högskolan i Kristianstad, Högskolan i Borås, Sveriges lantbruksuniversitet (Uppsala) och Göteborgs universitet. Arbetet med att realisera några av punkterna i Bjertorpdeklarationen har inletts.

Personalen på Högscolepedagogiskt Centrum (HPC) har under året deltagit i Högscoleverkets kvalitetskonferens i Jönköping, i en nationell arbetskonferens för pedagogiska konsulter på Örenäs slott, i Högscoleverkets jämställdhetskonferens i Norrköping och i SwedNets högscolepedagogiska konferens i Umeå. Dessutom deltar personal från HPC i kursen ”Strategisk pedagogisk utveckling” som Rådet för högre utbildning finansierar och som UCLU vid Lunds universitet och Uppsala universitet genomför; i samband med den utbildningen genomfördes ett kursmoment under en vecka vid Oxfords universitet med internationella föreläsare.

Ansökan till Rådet för högre utbildning angående ett pedagogiskt projekt på dåvarande Institutionen för beteendevetenskap (i ämnet socialpsykologi) lämnades in men inga medel tilldelades.

Under 2004 har – förutom den ansvarige för verksamheten (med 80 procents tjänstgöring) – två personer varit verksamma vid HPC – en med 35 procents tjänstgöring med ansvar för presentation och undervisning, röstvård och pedagogisk meritportfölj och en med 25 procents tjänstgöring med ansvar för mångfald, utvärdering, kunskap och lärande. Under året har de administrativa funktionerna hanterats av den pedagogiska personalen.

1.6 Studentinflytande

Mål i högskoleförordningen

Högskolan ska i sin årsredovisning beskriva vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla studentinflytandet och hur detta inflytande har fördelats ur ett jämställdhetsperspektiv.

Vid Högskolan i Skövde är kvalitetsarbetet en gemensam angelägenhet för studenter och personal. Studenterna har rätt att vara representerade i de beslutande och beredande organ vilkas verksamhet har betydelse för grund- och forskarutbildning och för studenternas situation. Därtill kommer att – om beslut inte fattas eller beredning inte genomförs av ett organ utan av en person – ska information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredning. Studentrepresentanter utses av Studentkåren.

På central nivå så har studenterna representation i Högskolestyrelsen (3), Forsknings- och utbildningsnämnden (3), Biblioteksnämnden (3) Disciplinnämnden (2) och Arbetsmiljökommittén (2). Förutom i de organ som finns på central nivå har studenter representation i beredande organ, såsom grundutbildningsrådet, samt olika arbetsgrupper som bildas *ad hoc*. Studenter deltar också i rektors möten med prefekter och administrativa chefer. Representanter från Studentkåren sitter också varje vecka med i rektors stabsmöte.

Inom Studentkåren finns nu sektioner för alla ämnen. Organisationsförändringen har medfört en ökad studentmedverkan på institutionsnivå. I institutionsnämnderna sitter tre studentrepresentanter. En av institutionerna har infört månadsmöten med sektionerna. Vidare har programråd införts vid ett flertal av lärosätets utbildningsprogram. Råden består av representanter från varje årskurs inom programmet, programansvarig och lärare inom i programmet. Samråd mellan studenter och lärare sker också genom andra former, till exempel vid utvärderingsmöten, informella möten och individuell uppföljning. Studenterna är också aktiva vid de självvärderingar som görs, som är en del av Högskoleverkets utvärderingar av ämnen och yrkesexamina.

I samverkan med studentkåren arbetar en grupp bestående av representanter för institutionerna, representant för lärarutbildningen, representant från högskolepedagogiskt centrum och kvalitets- samordnaren med att förbättra rutinerna för kursvärderingar. Rutiner för programutvärderingar håller också på att utvecklas.

1.7 Likabehandling

Åtterrapportering

Universitet och högskolor ska enligt lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan årligen upprätta en plan över åtgärder för främjandet av studenternas lika rättigheter. Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder lärosätet har vidtagit med anledning av planen.

Under året har arbetet med likabehandling fortskridit på Högskolan. Styrdokument för arbetet har varit *Allmänna råd för likabehandling av studenter vid Högskolan i Skövde* samt *Handlingsplan för likabehandling av studenter vid Högskolan i Skövde*.

Ansvarskommittén för likabehandling som bildats med syfte att agera rådgivande till rektor i händelse av anmälningar rörande *Lagen om likabehandling av studenter i högskolan* har behandlat ett likabehandlingsärende under året. Kommittén gav sin rekommendation till rektor som beslutade i frågan. Ärendet avslutades under året.

Uppföljning och utvärdering av 2004 års plan påbörjades i januari 2005.

Åtgärder ur handlingsplanen för likabehandling som genomförts under året

En mångfaldsvecka har anordnats där information och seminarier om likabehandling har erbjudits alla studenter. Under flera av Högskolan anordnade arrangemang, såsom Studentmässan och Hälsans dag, har information om likabehandlingsfrågor givits av jämställdhets- och mångfaldshandläggaren.

Informationssidorna på webben om jämställdhet, mångfald och likabehandling har ytterligare utvecklats under året och studenterna har i olika sammanhang, såsom i fadder- och ambassadörsutbildningar, informerats om detta. Övriga nyckelpersoner såsom prefekter och studievägledare har under året utbildats i lagen om likabehandling.

All personal på Högskolan har under året erbjudits utbildningar i könsmedveten pedagogik samt funktionshinder och studier. Ett moment om likabehandling har införts i den högskolepedagogiska kurs som anordnas av Högskolepedagogiskt centrum.

I nya relevanta strategi- och måldokument som upprättas på Högskolan formuleras tankar om Högskolans framtida hållning när det gäller likabehandling av studenter.

Frågor om förekomsten av kränkningar och diskriminering på Högskolan har förts in som standard i det allmänna utvärderingsformulär som skickas ut till programstudenter inför nationella utvärderingar.

Frågor om hur utbytesstudenter har upplevt sin studietid ur ett likabehandlingsperspektiv har under året införts i utvärderingsformulär.

Frågor angående hur studenter upplever sin arbetsbelastning samt huruvida de har upplevt kränkningar under sin studietid ställs i olika utvärderingsformulär. I de fall där studenter väljer att avbryta sin utbildning frågar Högskolan om anledningen till avbrottet på avbrottsblanketten.

Arbetet med att införa ett tentamenssystem där studenterna genomför tentor anonymt har påbörjats under året. En arbetsgrupp är sammansatt och arbetar med frågan.

Arbetet med att stödja införandet av ett genusperspektiv i undervisning och forskning är påbörjat främst genom tidigare nämnda utbildningsinsatser. Diskussioner och ett fåtal utbildningsinsatser har genomförts när det gäller HBT-perspektiv (homo- bi- transperspektiv) i undervisning och litteratur.

En satsning på förbättrad information till personal och studenter om funktionshinder har inneburit att studenter med funktionshinder möts av bättre utbildad personal samt att det skriftliga material som finns att tillgå har utökats och förbättrats.

Arbetet med att samla in och informera sig om de av Högskolan för praktik anlitade arbetsplatsernas åtgärdsprogram för att motverka sexuella trakasserier har påbörjats. Handlingsprogram är upprättade för att delge praktikplatserna Högskolans hållning gällande likabehandling. Arbetet intensifieras under 2005.

Lokala riktlinjer för intervjuantagningar till program har granskats, jämlikhetsaspekter har beaktats vid intervjutillfällena.

En kartläggning av studenternas kunskap om Lagen om likabehandling har genomförts under året. Resultatet visar att Högskolan bör intensifiera sitt arbete under 2005.

Arbetet med att utveckla bra webbsidor där studenter med olika trosinriktningar ska kunna hitta tydlig information om vilka olika kyrkor och samfund som finns i Skövde har påbörjats.

Högskolan har arbetet aktivt med att förebygga att studenter kränks under introduktionsperioden. Faddrar och andra nyckelpersoner har utbildats om likabehandlingslagen.

En speciell skrivning angående examinationsförfarande då studenter av religiösa skäl inte kan delta i examination har införts i *Allmänna råd för examination*.

Kommentar

Organisationen runt arbetet med likabehandling har ytterligare stärkts under året och en god beredskap fanns då Högskolan under året mottog en första anmälan från en student. Utredningen av ärendet samt Ansvarskommitténs sammanträden genomfördes skyndsamt så att Rektor snabbt kunde fatta beslut i ärendet. Stödet runt studenten samt samarbetet med Studentkåren fungerade bra. Det främjande arbetet inom likabehandlingsområdet har också fortskridit och de flesta av de planerade åtgärderna i handlingsplanen har genomförts under året. Dock har vissa åtgärder fördröjts något, sannolikt på grund av den omorganisation som har genomförts under året. Vid en utvärdering konstaterades dock att mycket arbete är genomfört eller pågår vilket gör att Högskolan är väl rustad för att förebygga och hantera förekomsten av framtida diskriminerings- och kränkingsärenden.

1.8 Jämställdhet

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska i sin verksamhet iakttä och främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

I regleringsbrev för 2003 har regeringen uppdragit åt universitet och högskolor att för perioden 2003-2004 fastställa mål för andelen kvinnor bland nyrekryterade lärare inom samtliga lärarkategorier i syfte att få en jämnare könsfördelning i lärarkåren.

Åtterrapporering

I årsredovisningen ska lärosätena redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att få en jämnare könsfördelning

- *i utbildningar med ojämn könsfördelning, såsom vissa lärar- och vårdutbildningar samt naturvetenskapliga och tekniska utbildningar,*
- *i forskarutbildningar med ojämn könsfördelning,*
- *vid rekrytering och befordran av lärare, och*
- *vid rekrytering av dekaner, prefekter, studierektorer eller motsvarande.*

Vidare ska i årsredovisningen de lokalt fastställda målen för andelen kvinnor bland nyrekryterade lärare inom samtliga lärarkategorier samt utfallet redovisas. Även andelen kvinnor bland akademiska ledare såsom prefekter och dekaner ska redovisas.

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen även redogöra för hur lärosätet stimulerar jämställdhetsarbetet och hur åtgärder för att främja jämställdhet följs upp.

Jämställdhet - allmänt

Under året har Högskolans centrala organ för jämställdhets- och mångfaldsfrågor, Rättviserådet, fortsatt sitt strategiska arbete. Rådet har diskuterat frågor rörande jämställdhet, mångfald och likabehandling och en speciell satsning på att upprätta nya styrdokument på jämställdhets- och mångfaldsområdet har beslutats och genomförts.

Under 2004 har *Allmänna råd för jämställdhet*, *Etnisk mångfaldspolicy* samt *Allmänna råd för funktionshinder* upprättats. Kompletterande handlingsplaner på dessa områden har dessutom upprättats. I ett flertal andra styrdokument har jämställdhets- och mångfaldsaspekter förts in vid revideringar. Handläggaren för jämställdhets- och mångfaldsfrågor har varit aktiv i detta arbete och har utöver att ingå i Rättviserådet även bildat flera arbetsgrupper med olika fokus och kompetens.

Kontaktpersoner för jämställdhets- och mångfaldsfrågor har utsetts på alla institutioner samt en gemensam kontaktperson för övriga avdelningar på högskolan. Dessa personer har utbildats för sin uppgift och har träffats vid ett flertal tillfällen under året.

Åtgärder för att främja jämställdhet i verksamheten har också vidtagits vid flera av Högskolans institutioner. På institutionen för kommunikation och information har en genusgrupp bildats som särskilt arbetar med genusfrågor på Dataspeleprogrammet. Gruppen består av kvinnliga studenter på programmet samt programansvarig. Genusgruppen har dels diskuterat de problem som kvinnor kan möta innan och under tiden som de läser på programmet men även hur den

snesa könsfördelningen på programmet skulle kunna förändras i positiv riktning. Sju kvinnliga studenter på programmet fick under året möjlighet att delta i projektet *Super Marit* vars syfte är att stödja och stärka kvinnors position inom spelvärlden.

Personalen har under året utbildats inom jämställdhets- och mångfaldsområdet. Två seminarier, en med inriktning könsmedveten pedagogik och en med inriktning funktionshinder har givits. Flera öppna föreläsningar med genusperspektiv för personal och studenter har dessutom hållits under året. En grundläggande kurs i jämställdhet startar i januari 2005.

Etnisk mångfald

Ett viktigt framtida mål är att Högskolan ska ha en tydlig mångfaldsprofil. Bland de aktiviteter som genomfördes under året kan mångfaldsveckan nämnas, där fokus låg på frågor om jämställdhet, etnicitet, funktionshinder samt sexuell läggning. Under denna vecka utdelades för första gången ett mångfaldsstipendium med syftet att stimulera studenter på grundutbildningsnivå att skriva sina examensarbeten utifrån ett mångfaldsperspektiv. Flera examensarbeten med genus- och mångfaldsperspektiv har producerats på Högskolan under året.

Informationsmaterial om Högskolan har granskats ur ett mångfaldsperspektiv och en strävan har funnits att relevant material ska innehålla information om och spegla den etniska mångfalden på Högskolan.

Utställningen *Öppna dörrar* invigdes under Mångfaldsveckan och fanns på Högskolan under tre veckor. Utställningen visade på jämställdhets- och mångfaldsfrågors betydelse i högskolemiljö.

Ett symposium *Att överskrida gränser* anordnades under året. Symposiet som var ett samarrangemang med Skaraborgsinstitutet för forskning och utvecklingsarbete fokuserade på hur olika aspekter av makt manifesteras socialt.

Ett mångfaldsstipendium till bästa examensarbetet på temat mångfald har utdelats under året. Syftet med stipendiet är att stimulera studenter på grundnivå att behandla frågor om mångfald.

En satsning på breddad rekrytering pågår där olika projekt såsom *Grundskoleprojektet* och *Skugga en student* syftar till att nå ut med information om högskolestudier till större och bredare grupper bland gymnasieeleverna.

Könskvoter inom utbildningen

Tabell 4: Andel kvinnor av helårsstudenter (%)

Utbildningsområde	2000	2001	2002	2003	2004
Design	-	45	43	43	35
Naturvetenskap och teknik	47	50	47	43	40
Humaniora, juridik och samhällsvetenskap	67	64	65	66	63
Medicin och vård	87	87	84	83	81
Undervisning*					88
Totalt	60	60	60	59	58

* I samband med att lärarutbildningen redovisas separat under utbildningsområdet Undervisning sjunker samtidigt andelen kvinnor en procentenhet inom de båda utbildningsområdena: Naturvetenskap och teknik samt Humaniora, juridik och samhällsvetenskap

Högskolan har under de senaste åren haft en jämn könsfördelning inom naturvetenskaplig och teknisk utbildning. Förklaringen ligger i en medveten strävan att inrätta utbildningsprogram med inslag av såväl teknik som humanvetenskap. Som exempel på program av detta slag kan nämnas biståndsingenjör, datapedagogik, datalingvistik, designingenjör, exportingenjör,

industriellt ledarskap och kognitionsvetenskap. Målsättningen har varit att erbjuda utbildningar som bättre tillgodoser studenters krav på helhet i såväl utbildning och tekniksynsätt som kommande sysselsättning. Denna helhetssyn har i stor utsträckning attraherat kvinnliga studenter till tidigare mansdominerade utbildningsområden.

Som framgår av tabellen är könsfördelningen inom naturvetenskap och teknik fortfarande förhållandevis jämn; dock noteras en nedgång i andelen kvinnor i förhållande till föregående år. Det minskade intresset för datautbildningar har medfört färre kvinnor inom teknikområdet; andelen kvinnor bland dem som antagits till datavetenskapliga utbildningar har minskat kraftigt. Därför görs vissa satsningar, exempelvis inom Dataspelsprogrammet, för att öka andelen kvinnor inom utbildningen. Det stora inslaget av tvärvetenskaplig utbildning vid lärosätet gör dock att andelen kvinnor inom naturvetenskap och teknik är fortsatt hög relativt landet som helhet (38 procent 2003).

Högskolan har flera biologiiinriktade program (biodata med inriktning mot molekylärbiologi, bioinformatik, biomedicin, ekologi samt molekylär bioteknik) som rekryterar en stor andel kvinnor, vilket har bidragit till att minska den traditionella överrepresentationen av män inom naturvetenskaplig utbildning. Ett positivt tecken är att hela 60 procent av de nya studenterna på naturvetenskapligt/tekniskt basår hösten 2004 var kvinnor.

Inom lärar- och vårdutbildningarna är könsfördelningen omvänd i förhållande till den som tidigare har rått inom naturvetenskap och teknik; männen är starkt underrepresenterade. Arbetet med att vända den sneda könsfördelningen inom dessa områden innebär en stor utmaning för Högskolan. Den jämna könsfördelning som har uppnåtts inom naturvetenskap och teknik har i hög grad haft sin orsak i förändringar i utbildningens innehåll. De positiva erfarenheterna från detta förändrings- och utvecklingsarbete tas nu till vara och ligger till grund för fortsatt jämställdhetsarbete inom andra utbildningsområden.

I syfte att nå en bättre balans mellan andelen kvinnliga och manliga studenter inom hälso- och vårdvetenskap har en handlingsplan tagits fram. Planen innehåller en rad åtgärder, bland annat det relativt nya programmet sjuksköterska med IT. Vid höstens antagning (den fjärde sedan programmets start) var närmare en tredjedel av nybörjarna män vilket innebär en klart jämnare könsfördelning. En positiv trend kan märkas när det gäller vårdutbildningarna på Högskolan där andelen män i utbildningarna ökar för varje år. Vidare har Högskolan fortsatt sin satsning på samverkan med försvaret. Under hösten har kurser givits för värnpliktiga sjukvårdare. På kursen Akutsjukvård i fält var hela 86 procent män. Genom detta samarbete introduceras de värnpliktiga till studier inom Högskolan och får en inblick i de möjligheter som finns inom vårdvetenskaplig yrkesverksamhet.

Inom lärarprogrammet erbjuds en inriktning med fokus på kommunikation (IT), naturvetenskap och matematik. Förväntningen är att utbildningen ska attrahera fler manliga studenter. Av förstaårsstudenterna på denna inriktning var en knapp fjärdedel män. På Högskolans två andra inriktningar på lärarprogrammet var andelen män 8 procent (mot tidiga åldrar) respektive 14 procent (ledarskap i pedagogiska processer). På det allmänna utbildningsområdet för lärar-examen var närmare en fjärdedel av studenterna män. Fler satsningar krävs dock för att totalt sett minska den sneda könsfördelningen inom utbildningen. Under 2005 kommer därför arbetet med att utveckla nya inriktningar och valbara kurser som kan attrahera fler män till lärarutbildningen att fortgå.

I de rekryteringsstrategier som tillämpas ses studentambassadörerna som viktiga aktörer när det gäller att nå en breddad rekrytering även inom jämställdhets- och mångfaldsområdet. Därför finns en strävan efter att hitta studentambassadörer med olika bakgrund, i olika åldrar, som läser olika utbildningar för att spegla mångfalden.

Rekrytering av personal

Högskolan har som mål att vid anställningar nå en jämnare könsfördelning mellan kvinnor och män på olika nivåer och inom olika befattningar. Särskilt viktigt är det att rekrytera flera kvinnliga lärare till teknik och naturvetenskap. Ett rekryteringsmål för kvinnliga lärare har satts upp för åren 2001-2004 och utfallet av detta framgår nedan.

Tabell 5: Rekryteringsmål och utfall för kvinnliga lärare 2001-2004 (%)

Kategori	Mål	Utfall	Kommentar
Professor *	20	12	En av nio nyanställda professorer under perioden är kvinna; under 2004 har en manlig professor anställts.
Universitetslektor	50	46	Sex av tio nyanställda lektorer under 2004 är kvinnor
Universitetsadjunkt	50	61	Fyra av sex nyanställda adjunkter under 2004 är kvinnor

* Inklusive adjungerade professorer

En manlig professor har anställts under året. Högskolans mål på 20 procent för nyrekryterade kvinnliga professorer under en fyraårsperiod är högre än det mål som anges i regleringsbrevet där 9 procent anges.

Målen för andelen kvinnor av nyanställda lektorer har inte uppnåtts då utfallet för perioden blev 46 procent. Under 2004 uppvisas dock en positiv utveckling och den totala andelen kvinnor bland lektorerna uppgår nu till 21 procent.

Inom adjunktgruppen överväger kvinnorna, mycket beroende på den stora andelen kvinnliga lärare inom vårdutbildningen. Den totala andelen kvinnor bland adjunkterna är 68 procent. Det uppsatta målet på 50 procent nyrekrytering av kvinnliga adjunkter har uppnåtts med god marginal under perioden 2001-2004. Utfallet i denna kategori är 61 procent. Fler män bör följaktligen rekryteras till adjunktgruppen för att uppnå en jämnare könsfördelning.

Möjligheterna att rekrytera forskarutbildade kvinnliga lärare är begränsade, då verksamheten vid Högskolan har sin tyngdpunkt inom tekniskt vetenskapsområde. Andelen kvinnor av lärare med doktorexamen har dock höjts i positiv riktning, från 18 procent föregående år till 21 procent år 2004. Förhoppningen är också att den betydande andelen (37 procent) kvinnliga doktorander vid lärosätet kommer att öka möjligheterna att rekrytera kvinnliga forskarutbildade lärare under kommande år. År 2004 har två kvinnliga doktorander disputerat.

Andelen kvinnor av den sammantagna lärarkåren vid lärosätet (inklusive gästlärare) har ökat i positiv riktning jämfört med föregående år, den är nu 46 procent mot 43 procent året innan.

Den kategori av högre chefsbefattningar som finns på Högskolan utgörs av tre prefekter, tre proprefekter, tre befattningar i rektors stab, sex enhetschefer samt ordförande och vice ordförande i forsknings- och utbildningsnämnden. Sju av dessa sjutton chefsbefattningar innehas av kvinnor.

Rektors stab består av fem personer, varav två är kvinnor. En är kommunikationschef och en är rektors sekreterare och registrator. Övriga tre i gruppen; rektor, prorektor samt planeringschef, är män. Av Högskolans sex prefekter/proprefekter är två kvinnor.

Under året har en ny chefsbefattning tillkommit inom forsknings- och utbildningskansliet där en biträdande kanslichef har utsetts. En kvinna utsågs till denna befattning vilket ligger i linje med ett av Högskolans kompetensförsörjningsmål att öka andelen yngre kvinnor på ledande positioner.

Högskolan fortsätter satsningen på att rekrytera kvinnor på högre akademiska poster genom deltagandet i projektet IDAS som har initierats av SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund). En kvinnlig prefekt från Högskolan ingår i det nätverk som har bildats med syfte att stimulera kvinnor att söka och ta höga akademiska poster. En kvinnlig chef från Högskolan ingår i det nationella nätverket för framtida förvaltningschefer och högre administrativa ledare. En person från personalavdelningen ingår slutligen i nätverket för det mer strategiska arbetet ute på lärosätena. I samband med projektet har Högskolan under året upprättat en nationell *Kvinnolista* och en lokal *Kvinnobank* båda med syfte att underlätta för kvinnor att delta i olika akademiska sammanhang och på lika villkor.

Kommentar

Högskolan har en fortsatt jämn könsfördelning inom naturvetenskaplig och teknisk utbildning vilket till stor del beror på en målmedveten satsning på motiverade inslag av humanvetenskap inom ett flertal tekniska utbildningsprogram. Satsningarna som har inletts för att rekrytera fler manliga studenter till lärar- och vårdutbildning har gett visst resultat men fler insatser behövs för att skapa en jämnare könsfördelning.

I visionen inför framtiden sägs bland annat att inget kön ska vara underrepresenterat på Högskolan i Skövde. I *Allmänna råd för jämställdhet* slås fast att en åtgärd för att nå detta mål är att tillämpa positiv särbehandling då könsfördelningen är sned. Enligt uppsatta mål i kompetensförsörjningsplanen ska andelen yngre kvinnor samt anställda med utländsk bakgrund i ledningsfunktion dessutom ökas på lång sikt.

Möjligheten att rekrytera forskarutbildade kvinnliga lärare är begränsad, då verksamheten vid Högskolan har sin tyngdpunkt inom tekniskt vetenskapsområde. Snedfördelningen mellan könen i denna kategori är sedan tidigare stor så ytterligare arbete krävs för att minska skillnaden inom de olika ämnesområdena. Den ökande andelen kvinnliga forskarstuderande inom området gör ändå att förhoppningen finns om en bredare rekryteringsbas i framtiden. Bland adjunkterna är fördelningen den omvända, kvinnorna innehar 68 procent av tjänsterna. Även i denna kategori krävs ansträngningar för att minska den rådande snedfördelningen, speciellt inom vissa ämnesområden.

Männen dominerar inom den grupp av personer som innehar ledande befattningar vid Högskolan. På drygt 40 procent av de högre chefsbefattningarna finns kvinnor vilket föranleder ytterligare arbete med att minska snedfördelningen mellan könen. Även här finns förhoppningen om att en ökande andel disputerade kvinnor ska öka möjligheten att rekrytera kvinnor till ledande befattningar i framtiden.

1.9 Kompetensförsörjning

Verksamhetsmål

Universitetet och högskolor ska verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Åtterrapporering

Lärosätet ska redovisa i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjningen under 2004 har uppnåtts, vilka åtgärder som har vidtagits och vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under 2005, 2006 respektive 2007. Redovisningen av mål ska i första hand fokusera på personalens åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet samt myndighetens arbete för att främja jämställdhet samt etnisk och kulturell mångfald. Målen för kompetensförsörjningen ska ha en klar och tydlig koppling till myndighetens mål för verksamheten, nuvarande kompetensförsörjning och bedömning av arbetsmarknadsläget. Målen ska vara konkreta och uppföljningsbara.

Redovisningen baserar sig på tre övergripande kompetensnivåer:

- ledningskompetens (rektor, prefekter och administrativa chefer)
- kärnkompetens (handläggare och lärare)
- stödkompetens (administrativa assistenter och personal inom teknisk service)

Redovisningen fokuserar på personalens åldersstruktur, könsfördelning, löneutveckling och rörlighet inom och mellan de övergripande kompetensnivåerna.

Redovisning av måluppfyllelsen och vidtagna åtgärder för kompetensförsörjningen 2004

Det uppsatta målet för 2004 enligt föregående års redovisning var att verka för en fortsatt god löneutveckling; att genom lönebildningen motverka den höga rörligheten i de yngre åldersgrupperna. Målet var även att fortsatt verka för en jämställd löneutveckling och en eliminering av osakliga löneskillnader.

Lönebildningen under 2004 har bidragit till att rörligheten i de yngre åldrarna har minskat. En annan faktor som bidragit till den minskade rörligheten är arbetsmarknadssituationen. Lönebildningen har även bidragit till en mera jämställd löneutveckling. Inom kompetensnivåerna kärnkompetens och ledningskompetens har kvinnors löneutveckling under 2004 varit högre än männens. Sammantaget för de tre kompetensnivåerna har kvinnornas löneutveckling varit högre än för männen.

Med anledning av att rörligheten i de yngre åldrarna har minskat så är genomsnittsåldern för samtliga anställda i förhållande till föregående år i princip oförändrad och låg i jämförelse med riket.

Under 2004 har andelen kvinnor i ledningsfunktion ökat.

En policy samt handlingsplan för främjande av etnisk mångfald har upprättats under 2004. Ett aktivt arbete med att öka den etniska och kulturella mångfalden bedrivs bland annat genom en hög medvetenhet vid rekrytering av personal.

Redovisning av mål för 2005 och 2006-2007

Målet är att öka andelen yngre kvinnor i ledningsfunktion på lång sikt. Statistiken visar att genomsnittsåldern för kvinnor i ledningskategorin är högre än för män inom samma grupp. Antalet kvinnor inom ledningskategorin bör även utökas och bör beaktas vid tillsättning av ledare. Arbetet med att rekrytera kvinnliga professorer och lektorer är ytterligare ett långsiktigt mål liksom fortsatt arbete med att öka den etniska och kulturella mångfalden inom samtliga kompetens kategorier.

Ett långsiktigt mål är att få fler anställda med utländsk bakgrund på ledande positioner inom lärosätet.

Högskolans mål för rekrytering av kvinnliga professorer under perioden 2005-2007 är satt till 20 procent av alla nyrekryteringar. För grupperna kvinnliga lektorer och adjunkter är målet satt till 50 procent under samma period.

1.10 Personal

Vid Högskolan fanns i december 2004 totalt 427 personer anställda motsvarande 402 heltidsarbeten. Sammansättningen av personalen i förhållande till de föregående tre åren framgår av Tabell 6 nedan.

Tabell 6: Personal per kategori (heltidsekvivalenter per 31 december)

Kategori	2001	2002	2003	2004
Professor*	11	11	12	12
Lektor	56	55	59	65
Adjunkt	71	70	71	71
Gäst/timlärare	55	87	83	60
Lärarpersonal totalt	193	223	225	208
Doktorander	34	49	65	69
Amanuenser	29	15	6	0
Teknisk/administrativ personal	95	105	112	111
Bibliotekspersonal	14	16	16	14
Anställda totalt	365	408	424	402

* Inklusivt adjungerad professor

Antalet anställda har minskat med 22 heltidsekvivalenter under året. Lärarna har minskat med 17 heltidsekvivalenter, teknisk/administrativ personal med 1, bibliotekspersonalen med 2, de forskarstuderande med 2.

Skillnaderna i antalet doktorander och amanuenser förklaras av att forskarstuderande tidigare först anställdes som amanuenser under två år. Från och med budgetåret 2002 anställs de forskarstuderande som doktorander så snart de blivit antagna.

Lärartätheten har minskat i jämförelse med föregående år. Antalet helårsstudenter per undervisande anställd är 19,3 mot 18,2 året före.

Av personalen totalt är hälften (50,1 procent) kvinnor; motsvarande siffra föregående år var 49,6 procent. En viss snedfördelning finns dock inom de olika kategorierna. Merparten av lektorerna är män medan kvinnorna överväger bland adjunkterna. Männerna är även fler inom gruppen forskarstuderande (doktorander) men andelen kvinnor inom forskarutbildningen har ökat markant under senare år. Majoriteten av den administrativa personalen är kvinnor. Ytterligare kommentarer görs i avsnittet Jämställdhet där även Högskolans rekryteringsmål för kvinnliga lärare redovisas.

Andelen lärare med doktorexamen vid lärosätet har ökat till 48 procent inom kärngruppen professorer, lektorer och adjunkter. Motsvarande siffra föregående år var 46 procent. Inom lärargruppen totalt är andelen disputerade 38 procent mot 31 procent år 2002.

Grupperna teknisk/administrativ personal samt bibliotekspersonal utgör 31 procent av det totala antalet anställda. För 2003 var motsvarande siffra 30 procent. Medelåldern hos de anställda i förhållande till föregående år har ökat något från 42 år till 42,5 år.

1.11 Sjukfrånvaro

Åtterrapporering

Enligt bestämmelse i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna redovisa uppgifter om anställdas sjukfrånvaro i årsredovisningen. Uppgift ska också lämnas om vilka åtgärder som har vidtagits för att minska och förebygga ohälsan.

I Tabell 7 redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den totala ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas också andel av den totala sjukfrånvaron som uppgår till 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Tabell 7: Sjukfrånvaro i procent inom respektive personalkategori. Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer) är presenterad som andel av alla sjukskrivna.

Personalkategori	2003	2004
Totalt	3,3	3,2
Andel långtidssjukskrivna	73,3	76,6
Kvinnor	3,4	3,1
Män	3,2	3,3
Anställda -29 år	0,9	0,4
Andställda 30-49 år	3,9	3,4
Anställda 50 år -	3,6	4,4

Högskolan arbetar kontinuerligt med att sänka sjukfrånvaron. Den förhållandevis låga sjukfrånvaron kan förklaras i Högskolans aktiva arbete med rehabilitering och att finna lösningar för omplacering etc. En hög andel av de långtidssjukskrivna har ej arbetsrelaterad sjukfrånvaro.

1.12 Lokaler

Lokalfrågorna har under det gångna året dominerats av konsekvenserna av den omorganisation av institutionerna som trädde i kraft vid årsskiftet. Från att ha varit nio ämnesinstitutioner har nu verksamheten koncentrerats till tre temainriktade institutioner. Även de administrativa funktionerna har delvis fått annan struktur. För att skapa så bra betingelser som möjligt för en väl fungerande verksamhet, inte minst sett ur studentperspektiv, har huvuddelen av personalen under hösten flyttat inom campusområdet. Alla berörda har lagt ned stor energi på att komma på plats i sina nya lokaler. De personer som ingår i samma arbetsenheter, forskargrupper eller andra grupperingar, sitter nu i möjligaste mån samlat. Detta gäller även ledningen för de olika institutionerna som nu får bättre förutsättningar att leda verksamheten.

Verksamhetsanpassning och underhåll

I samband med omflyttningarna har viss verksamhetsanpassning skett av befintliga lokaler. Undervisningslokaler i hus D och G har ändrats för att fungera som datasalar och arbetsrum. Det löpande underhållet som skett bland annat i hus A, har bidragit till en påtaglig förbättring av arbets- och studiemiljön. Förbättringar i ett antal hörsalar har skett vad gäller såväl AV-utrustning som inredning.

Lokalförsörjning

Högskolan hyr sedan i november ytterligare ett undervisningshus, hus H, i anslutning till campusområdet. En verksamhetsyta om ca 1 200 kvm har därmed tillförts lokalbeståndet. En mindre förhyrning har samtidigt avyttrats. Totalt disponeras nu knappt 35 000 kvm inom campus. Cirka 60 procent av lokalytan har statliga Akademiska Hus AB som ägare medan resterande yta är privatägd.

Driftsättning, möblering m m av hus H och inflyttning i huset av delar av institutionen för vård och natur, har krävt extraordinära insatser av berörd personal parallellt med den löpande verksamheten.

Lokalutnyttjande

Högskolans fortsatta expansion i form av ökat antal studenter återspeglas i lokalbeläggningen. De lokaler som under året använts för schemalagd verksamhet har en klart högre beläggning än motsvarande period året innan. En utjämning mellan terminerna är också påtaglig. Tidigare har höstterminen varit avsevärt mer belagd än vårterminen. Sett över veckans disponibla tillfällen är spridningen nu större än tidigare vad gäller inplaceringen av enskilda föreläsningar, seminarier och annan undervisningsverksamhet.

Övriga lokaler avsedda för enskilda studier, grupparbeten och för avkoppling belastas hårdare. Studenterna upplever en påtaglig brist på lokaler för enskilt arbete. Inte minst bibliotekslokaler upplevs som otillräckliga trots generösa öppettider.

Övrigt

Satsningen på att utöka källsorteringen av avfall och förbättra betingelserna för en rationell hantering av sopor fortsätter. En rad byggåtgärder med detta syfte, såsom utbyte av dörrpartier och anpassning av storlek på hissar, har bidragit till arbetsmiljöförbättringar för personalen. En rationell hantering av pallar är nu möjlig tack vare dessa åtgärder.

1.13 Högskolebiblioteket

En väl fungerande biblioteks- och informationsförsörjning är en förutsättning för samhällets förädling till kunskapssamhälle. Avancerade färdigheter i att söka, värdera och sovra information är viktiga mål för högre utbildning. Det gäller för studier i grundutbildningen lika väl som för det livslånga lärandet som följer därefter i yrkeslivet. Utbildning i informationskompetens ingår som en viktig del i bibliotekets verksamhet. För forskningen är högsta kvalitet på den vetenskapliga informationsförsörjningen fundamental.

Högskolebiblioteket, som i första hand ger informationsservice åt högskolans anställda och studenter har även ett stort antal externa låntagare. Biblioteket har ambitionen att utvecklas till ett "learning resource center" dvs vara en informationsresurs, som på solid pedagogisk och informationsteknologisk grund för studenterna i lärandet, samspelar med övriga högskolan.

Bokbeståndet omfattar 106 000 volymer och tidskriftsprenumerationerna 421 titlar i pappersform och 4 740 i digital form. Pappersburna titlar ersätts där så är möjligt med elektroniska versioner.

Den samlade utlåningen uppgår till drygt 68 000 lån. Nedladdade elektroniska artiklar uppgår till drygt 66 000. Som ett exempel på den ökade användningen av elektroniskt material kan nämnas att i den digitala versionen av Nationalencyklopedien uppgår transaktionerna under året till 33 000.

Tabell 8: Biblioteksverksamheten, centrala data under en femårsperiod

Funktion (motsv.)	2000	2001	2002	2003	2004
Inköpta böcker (antal)	6 512	5 648	4 801	4 283	1 802
Fjärrinlån (antal)	4 959	4 617	5 410	4 836	5 217
Utlåning (antal)	51 352	55 775	57 408	62 634	61 279
Fjärrutlån (antal)	503	603	1 019	1 964	1 727
Samlad utlåning (antal)	56 814	60 995	63 837	69 434	68 223
Elektroniska artiklar	*	*	*	*	66 600
Volymer	89 512	95 196	99 997	104 280	106 180
Tidskrifter	3 966	4 466	5 360	6 421	5 161
därav elektroniskt	3 500	4 000	4 921	6 000	4 740
tillgängliga tidskrifter					
Medelsförbrukning**	8 995	10 697	8 771	9 969	9 636

* Uppgift saknas

** Exklusive lokalkostnader

Lån

En svag tendens till minskning (knappt 1 procent) kan ses av lån från den lokala samlingen, medan fjärrinlånen åter ökat med knappt 11 procent. Fjärrutlånen visar en minskning på 12 procent. Användningen av elektroniska dokument är en viktig del i högskolans informationsförsörjning.

Antal nedladdningar av artiklar från de digitala samlingarna som i år redovisas för första gången är nästan i nivå med lånen i de tryckta samlingarna. Sammanlagt utgör tryckta och digitala lån 134 823.

Besök

Biblioteket är en arbets- och mötesplats för studenterna. Antal besökare/dag under terminstid ligger på ca 1 000 personer. Dagens student förväntas självständigt lösa uppgifter med hjälp av bibliotekets information. Åldern på studenterna är idag högre än tidigare och studenten har ofta familj. För framgång i studierna kan biblioteket vara avgörande. Öppettiderna är generösa måndag - torsdag 8 - 20, fredag 8 - 18, lördag 10 -16 (60 timmar).

Informationskompetens

I de mål för den grundläggande högskoleutbildningen som infördes år 2001 i högskolelagens första kapitel § 9 ("målparagrafen") nämns förmågan att "söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå" och att "följa kunskapsutvecklingen". Högskolebiblioteket arbetar efter lagens intentioner och har byggt upp en omfattande pedagogisk verksamhet. Biblioteket ger sedan 2001 en 1-poängskurs i informationskompetens för programstudenterna. Utbildningen består av tre delar, som sträcker sig över hela programtiden. 2033 deltog under året. Informationskompetens 1 poäng har ingått i uppdragsutbildning för 30 personer. Kurser i informationskompetens på doktorandnivå (3 poäng) och en fristående kurs på 5 poäng har också getts. Biblioteket har även gett föreläsningar i informationskompetens i pedagogikutbildningen för högskolans lärare.

För att möta studenternas behov av handledning inför examensarbeten och uppsatser har "sökverkstaden" varit bemannad med bibliotekarier som stöd i informationsprocessen. Sökverkstaden hade 618 besök.

Högskolebibliotekets pedagogiska arbete har uppmärksammats i fackkretsar. Undervisningsansvariga har inbjudits till bibliotekskonferenser och studiedagar på högskole- och universitetsbibliotek för att informera om innehåll och metodik i informationskompetenskurserna. Kungliga bibliotekets samordningsorgan för vetenskaplig informationsförsörjning BIBSAM initierade under året en kartläggning av högskolornas måluppfyllelse av § 9 i högskolelagen (se inledning ovan). Skövdemodellen för undervisningen i informationskompetens väckte intresse.

Det virtuella biblioteket

Samtidigt som de traditionella uppgifterna i biblioteket kvarstår, utvecklar biblioteket ständigt tillgängligheten och tillgången till de elektroniska informationsresurserna. Den digitala informationen nås från alla håll av högskolans studenter och anställda. Satsning på E-böcker i form av handböcker och referenslitteratur sker kontinuerligt. Den nationella konsortiesamverkan kring upphandlingen av databaser i samarbete med BIBSAM fortsätter. En del av databaserna upphandlas fortfarande på lokal nivå. Prenumerationerna på fulltexttidskrifter har minskats och ligger idag på 4 740 titlar.

Service till funktionshindrade

I biblioteket finns en dator med särskilda programvaror för funktionshindrade. Biblioteket har genom samarbete med Tal- och Punktskriftsbiblioteket i Stockholm möjlighet till nedladdning av kurslitteratur till CD-skivor för dyslektiker, synskadade och övriga funktionshindrade.

Studiebesök

Åtskilliga besökare från högskole- och folkbibliotek, lärcentra, gymnasier och föreningar har fått visningar och information om bibliotekets verksamhet.

Kontinuerligt kvalitetsarbete

Högskolebiblioteket är nu inne den tredje kvalitetscykeln. I förstudien till Kvalitetsutveckling och kvalitetsmodeller för högskolans bibliotek av Göran Gellerstam (Högskoleverkets rapportserie 2002:6 R), framhålls Skövde som ett intressant exempel på kvalitetsarbete i högskolebibliotek. Biblioteket fortsätter delvis kvalitetsarbetet efter intentionerna från år 2002.

Samverkan

Bjertorpdeklarationen har lett till konkret samarbete kring bibliotekspersonalens kompetensutveckling. Gemensamma workshops har ägt rum. Möjligheter till ökat samarbete diskuteras fortlöpande. Högskolebiblioteket deltar från 2004 i ett projekt med folkbiblioteken i f d Skaraborg, BRO-projektet för lokal utveckling och en förbättrad service för studenten i det flexibla lärandet. Projektet stöttas med medel från regionens kulturnämnd och beräknas pågå till 2007. Högskolebibliotekets externa kunder är många och informationsresurserna är en förstärkning för närregionen.

Bibliotekspersonalens externa uppdrag

BIBSAM-rådet, Lena Olsson

BRO-projektets styrgrupp, Lena Olsson

Högskolan i Borås, biblioteksrådet, extern representant för forskningsbiblioteken, Lena Olsson

Svensk biblioteks förening, specialgrupp för bibliotekspedagogik, Ola Pilerot

Svensk förening för informationsspecialister, utbildningsnämnden, Ola Pilerot

2 Grundutbildning

2.1 Regeringens utbildningsuppdrag

Helårsstudenter och helårsprestationer

Verksamhetsmål

Högskolan ska eftersträva att öka antalet helårsstudenter inom de tekniska och naturvetenskapliga utbildningsområdena 2004 i förhållande till 2003.

Inom det konstnärliga utbildningsområdet design kan Högskolan högst avräkna 60 helårsstudenter.

Antalet helårsstudenter inom grundutbildningsuppdraget uppgår kalenderåret 2004 till 4 351, varav 1 680 inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena. År 2003 uppgick antalet helårsstudenter till 4 091. Antalet studenter inom naturvetenskap och teknik uppgick föregående år till 1 680.

Totala antalet helårsstudenter har ökat med 260 jämfört med föregående år. Inom utbildningsområdena naturvetenskap och teknik är antalet helårsstudenter oförändrat. Under budgetåret utgörs 39 procent av verksamheten inom grundutbildningsuppdraget av utbildning inom naturvetenskap och teknik. Andelen har minskat något jämfört med föregående år då motsvarande siffra var 41 procent.

Inom det konstnärliga området design redovisar Högskolan 53 helårsstudenter.

Utvecklingen per utbildningsområde under en jämförelseperiod redovisas under Återrapportering.

Kommentar

Antalet helårsstudenter har ökat totalt och är oförändrat inom de tekniska och naturvetenskapliga utbildningsområdena 2004 i förhållande till 2003. Från och med höstterminen 2004 har Högskolan rätt att tillgodoräkna sig delar av lärarutbildningen inom utbildningsområdet undervisning. Kurser har då flyttats från bland annat naturvetenskap. Om dessa hade legat kvar hade antalet helårsstudenter inom teknik och naturvetenskap varit 1 706 och alltså ökat med 26 sedan föregående år. Målet i regleringsbrevet kan därför anses vara uppfyllt. På grund av att både antalet helårsstudenter och antalet helårsprestationer har ökat och att den sammantagna andelen studenter på utbildningsområdena naturvetenskap, teknik, medicin och vård är relativt stor kan Högskolan för 2004 avräkna hela takbeloppet.

Återrapportering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och kommentera antalet helårsstudenter och helårsprestationer totalt samt uppdelat på grundutbildning inom utbildningsuppdraget och beställd utbildning.

Fördelning av studenter på utbildningar med skilda finansieringsformer framgår av Tabell 9 nedan.

Tabell 9: Antal helårsstudenter och helårsprestationer per finansieringsform 2004

Finansieringsform	Helårsstudenter	Helårsprestationer	Prestationsgrad i procent
Grundutbildningsuppdrag - varav utbildning inom Nätuniversitetet	4 351	3 434	79
Uppdragsutbildning	189	133	70
	66	42	64
Totalt	4 417	3 476	79

Antalet helårsstudenter inom grundutbildningsuppdraget har ökat med 260 jämfört med föregående år. Ungefär en tredjedel av ökningen ligger på fristående kurser. En ökad satsning har gjorts på dessa samt på distansundervisning genom Sveriges nätuniversitet där ökningen ligger på 131 helårsstudenter.

Uppdragsutbildningen presenteras separat och ingår inte i avsnittets övriga redovisningar.

Antal helårsstudenter och helårsprestationer under budgetåret, fördelat på de olika utbildningsområden, presenteras i Tabell 10. Kommentarer lämnas i anslutning till tabellerna 10-12 där jämförelse görs med de senaste tre åren.

Tabell 10: Antal helårsstudenter och helårsprestationer per utbildningsområde 2004

Utbildningsområde	Helårsstudenter	Helårsprestationer	Prestationsgrad i procent
Design (D)	53	40	75
Naturvetenskap (N)	412	321	78
Teknik (T)	1268	998	79
Summa NT	1 680	1 319	79
Humaniora (H)	552	411	74
Juridik (J)	135	114	85
Samhällsvetenskap (S)	995	772	78
Summa HJS	1 682	1 297	77
Medicin (M)	262	212	81
Vård (V)	583	527	90
Summa MV	845	739	87
Undervisning (L)	91	39	42
Totalt	4 351	3 434	79

Vissa av lärosätets kurser på lärarutbildningen har omklassificerats från naturvetenskap eller samhällsvetenskap till undervisning, vilket medför att antalet studenter har minskat inom naturvetenskap och samhällsvetenskap med 26,3 respektive 65 helårsstudenter.

Antalet studenter inom teknik fortsätter att minska. Det minskade intresset för tekniska utbildningar är ett nationellt problem. Inom design, naturvetenskap, humaniora, samhällsvetenskap, medicin och vård har antalet studenter ökat. Undervisning har tillkommit.

Tabell 11: Antal helårsstudenter per utbildningsområde

Utbildningsområde	2001	2002	2003	2004
Design (D)	21	62	49	53
Naturvetenskap (N)	540	441	364	412
Teknik (T)	1 422	1 436	1 316	1268
Summa NT	1 962	1 877	1 680	1 680
Humaniora (H)	440	437	493	552
Juridik (J)	121	147	151	135
Samhällsvetenskap (S)	761	907	941	995
Summa HJS	1 322	1 491	1 585	1 682
Medicin (M)	11	141	251	262
Vård (V)	409	534	526	583
Summa MV	420	675	777	845
Undervisning (L)				91
Totalt	3 725	4 105	4 091	4 351

Andelen studenter inom de olika utbildningsområdena redovisas i Tabell 12. Andelen studenter inom teknik har minskat under budgetåret till följd av expansion inom andra områden.

Tabell 12: Andel helårsstudenter per utbildningsområde (%)

Utbildningsområde	2001	2002	2003	2004
Design (D)	1	2	1	1
Naturvetenskap (N)	14	11	9	9
Teknik (T)	39	35	32	30
Summa NT	53	46	41	39
Humaniora (H)	12	11	12	13
Juridik (J)	3	3	4	3
Samhällsvetenskap (S)	20	22	23	23
Summa HJS	35	36	39	39
Medicin (M)	0	3	6	6
Vård (V)	11	13	13	13
Summa MV	11	16	19	19
Undervisning (L)				2

Prestationsgrad, fördelat på de olika utbildningsområdena, presenteras i Tabell 13.

Inom de sammantagna områdena naturvetenskap och teknik redovisas en prestationsgrad på 79 procent.

För humaniora, juridik och samhällsvetenskap har den sammantagna prestationsgraden gått tillbaka efter förra årets höjning. Inom detta block av ämnen har juridik ökat genomströmningen betydligt.

Områdena medicin och vård, som huvudsakligen hör till vårdutbildningar, uppvisar trots att den gått tillbaka efter förra årets höjning en hög prestationsgrad. Den höga genomströmningen förklaras av att vårdutbildningarna har en bunden studiegång med inlagda ”spärrar” mellan kurser samt krav på genomgång av samtliga kurser för erhållande av yrkeslegitimation. Minskningen i genomströmning beror på det ökade antalet kurser inom Nätuniversitetet, där genomströmningen rent generellt är lägre.

Det nya området undervisning har låg genomströmning. Detta beror på att det bara är kurser från och med höstterminen som räknas hit. Flera av dessa examineras inte förrän efter årsskiftet.

Totalt sett har prestationsgraden minskat från 84 till 79 procent. Om man bortser från förra årets ökning har prestationsgraden ökat de senaste åren.

Tabell 13: Prestationsgrad per utbildningsområde (%)

Utbildningsområde	2001	2002	2003	2004
Design (D)	77	80	110	75
Naturvetenskap (N)	80	84	72	78
Teknik (T)	73	79	83	79
Summa NT	75	80	81	79
Humaniora (H)	75	71	76	74
Juridik (J)	70	64	62	85
Samhällsvetenskap (S)	71	71	85	78
Summa HJS	72	71	80	77
Medicin (M)	164	61	90	81
Vård (V)	99	96	97	90
Summa MV	101	88	95	87
Undervisning (L)				42
Totalt	77	78	84	79

Fördelningen av helårsstudenter på olika utbildningsnivåer visas nedan. Att andelen registreringar på de grundläggande nivåerna A och B har ökat kan bero på att en ökad satsning har gjorts på fristående kurser som oftast ligger på grundnivå. Flertalet av Högskolans grundutbildningsprogram inbegriper numera fördjupade studier på C-nivå och fördjupnings- och magisterutbildningar erbjuds inom allt fler av lärosätets ämnesområden.

Tabell 14: Andel helårsstudenter på olika nivåer (%)

Nivå	2001	2002	2003	2004
A och B	83	80	78	80
C	15	17	18	16
D	2	3	4	4

Åldersstrukturen för Högskolans studenter redovisas i Tabell 15. Nästan hälften av studenterna kan betecknas som "äldre studenter", dvs är 25 år eller äldre. Knappt en tredjedel av studenterna finns inom åldersgruppen 25-34 år, medan 17 procent är 35 år eller äldre. Åldersfördelningen har i stort sett varit oförändrad under de senaste åren.

Tabell 15: Andel helårsstudenter i olika åldersgrupper (%)

Ålder	2001	2002	2003	2004
-24	51	51	52	51
25-34	32	32	31	32
35-	17	17	17	17

Kommentar

Antalet studenter har ökat i jämförelse med föregående år. Ökning har skett inom alla områden utom teknik och juridik. Från och med höstterminen 2004 har Högskolan fått rättigheter att utfärda lärarexamen. Utbildningsområdet undervisning har tillkommit i samband med detta.

Prestationsgraden har minskat till 79 procent vilket ändå får anses som tillfredsställande. Andelen studenter på C- och D-nivå har minskat något men studier på fördjupningsnivå utgör ändå 20 procent av helårsstudieplatserna. Åldersstrukturen är i det närmaste oförändrad i jämförelse med det senaste året; nästan hälften av studenterna är 25 år eller äldre.

Under 2004 utnyttjade Högskolan 53 av de 60 designplatser vi får avräkna.

2.2 Utbildningsutbud

Återrapportering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och kommentera väsentliga förändringar i förhållande till föregående år i utbildningsutbudet och avvägningen mellan kurser och program.

Under 2004 erbjöds 44 grundläggande utbildningsprogram (inklusive inriktningar), 12 magisterprogram, 4 specialistprogram för sjuksköterskor och 1 entreprenörsutbildning. Antalet fristående kurser som givits omfattar 511. Vissa av kurserna erbjöds kvälls- eller helgtid, sommartid eller som distansutbildning. Utbildning inom Nätuniversitetet redovisas mer ingående i separat avsnitt. I Högskolans utbildningsutbud ingår även två basårsprogram. Basårsutbildningen (behörighetsgivande förutbildning) redovisas vidare i eget avsnitt.

Som framgår av Tabell 16 nedan har antalet fristående kurser ökat kraftigt då en satsning skett på ett utbildningsutbud med större tillgänglighet och flexibilitet än tidigare. Antalet utbildningsprogram har däremot minskat vilket förklaras av att de utbildningsprogram som hade alltför få sökande hösten 2004 ställdes in. De studenter som påverkades av detta (cirka 30-40 studenter) erbjöds istället plats på liknande utbildningar.

Högskolan i Skövde har under en lång tid erbjudit ovanligt många program. Under året har en process startat där man ser över antalet program med ambitionen att erbjuda studenter samma utbud av utbildningar men förpackade i färre programalternativ. Minskningen av antalet erbjudna program kan ses som en del i denna process.

Tabell 16: Utbildningsutbud (antal erbjudna program/kurser)

	2001	2002	2003	2004
Grundläggande program (inkl inr)	54	59	59	44
varav yrkeshögskoleprogram	-	-	-	1
Magisterprogram	8	9	12	12
Specialistprogram för sjuksköterskor	7	8	4	4
Fristående kurser	206	272	423	511
varav utbildning kvälls- och helgtid	18	37	40	44
varav sommarkurser	13	20	20	20
varav distanskurser	1	10	22	46
Basårsprogram	2	2	1	2
Entreprenörsutbildning	1	1	1	1

Högskolans utbildningsutbud förnyas ständigt. Ambitionen är att i samverkan med arbetslivet utforma utbildningar som är attraktiva för studenterna och samtidigt svarar mot arbetsmarknadens behov. Hösten 2004 startades den första yrkeshögskoleutbildningen vid Högskolan, ett tvåårigt program i nätverks- och systemadministration. En annan ny utbildning för året var Mexikoprogrammet där studier i spanska kombineras med studier om Mexikos kultur, historia, civilisation och samhällsförhållande. Vidare erbjöds två nya magisterutbildningar, i ämnena datalingsvistik och molekylärbiologi.

Högskolan har i juni 2004 getts rätt att utfärda lärarexamen. Lärarutbildning har även bedrivits tidigare men då i samarbete med Göteborgs universitet. Lärarutbildningen redovisas mer ingående i eget avsnitt.

Tabell 17 belyser hur Högskolans utbildning är fördelad på studenter som läser program och fristående kurser. Med fristående kurser avses kurser som inte ingår i något program, varken som ordinarie kurs eller valbar kurs. Med yrkesprogram avses program som leder till möjligheten att ta ut en yrkesexamen; vid Högskolan erbjuds program som avslutas med högskoleingenjörsexamen, sjuksköterskeexamen, barnmorskeexamen, specialistsjuksköterskeexamen, lärarexamen eller yrkeshögskoleexamen. Allmänna program leder till möjligheten att ta ut en generell examen; högskole-, kandidat- eller magisterexamen.

Tabell 17: Registrerade studenter i olika typer av studier (%)

Studietyper	2001	2002	2003	2004
Andel studenter i program	78	74	68	63
varav yrkesprogram	35	30	29	25
varav allmänna program	43	44	39	38
Andel studenter i fristående kurser *	22	26	32	37

* Studenter som läser fristående kurser inom eller vid sidan av programstudier inräknas inte

Under de senaste åren har en kraftig ökning skett av andelen studenter i fristående kurser jämfört med andelen studenter i program. Andelen registrerade studenter i fristående kurser utgörs nu av 37 procent, en ökning med fem procentenheter jämfört med år 2003. Andelen helårsstudenter i fristående kurser är också högre, 27 procent under budgetåret mot 25 procent föregående år. Detta förklaras av ett ökat utbud av kurser samt satsningar på utbildning för redan yrkesverksamma, bland annat i form av fler kurser på distans.

Utbildningsutbudets fördelning vad gäller fördjupningsnivå visas i Tabell 18. Två tredjedelar av de erbjudna kurserna är, liksom föregående år, på grundläggande nivå (A och B). Andelen kurser på de olika fördjupningsnivåerna är också i stort sett oförändrad, med drygt 20 procent av kurserna på C-nivå och drygt 10 procent på D-nivå. Under jämförelseperioden 2001-2004 har dock andelen kurser på C-nivå ökat något medan andelen på D-nivå minskat något.

Tabell 18: Andel kurser på olika nivåer (%)

Nivå	2001	2002	2003	2004
A och B	67	67	66	67
C	20	21	22	22
D	13	12	12	11

Högskolan erbjuder också uppdragsutbildning inom ett antal områden. Vidare redovisning lämnas i särskilt avsnitt.

Kommentar

Utbildningsutbudet vid Högskolan har förändrats under 2004. En medveten satsning görs på flexibla utbildningsformer för att öka tillgängligheten till högre utbildning. Betydligt fler fristående kurser har därför erbjudits under året. I samverkan med avnämarna bedrivs en ständig process för förändring och utveckling av lärosätets utbildningar och under året har flera nya utbildningsprogram startat, bland annat en yrkeshögskoleutbildning. Det totala antalet program som erbjudits är dock något färre än tidigare.

Två tredjedelar av de kurser som erbjuds är på grundläggande nivå (A och B) medan resterande del utgörs av utbildning på fördjupningsnivå (C och D).

2.3 Rekrytering

Högskolans egna verksamhetsmål 2004

- öka med 300 helårsstudenter
- öka antalet första- till tredjehandssökande på samtliga utbildningar
- öka den etniska och sociala mångfalden bland studenter vid Högskolan
- arbeta långsiktigt med rekrytering för att tidigt väcka intresset till högre studier och därigenom säkra vårt framtida rekryteringsunderlag
- bidra till att höja utbildningsnivån i närregionen

Regeringens långsiktiga mål

hälften av en årskull ska ha påbörjat högskolestudier vid 25 års ålder.

Åtterrapporing

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen ange vilka åtgärder som vidtagits för att stimulera ungdomar att välja högre utbildning.

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att främja och bredda rekryteringen.

Allmänt

Högskolan i Skövde arbetar med rekrytering av studenter på ett strukturerat sätt och arbetet bedrivs genom samverkan mellan Högskolans stab, forsknings- och utbildningskansliet, institutionerna och studenter. I och med omorganisationen har institutionernas ansvar för rekrytering stärkts och funktioner för att arbeta med dessa frågor har under året utvecklats på institutionerna. Detta har lett till ett förbättrat samarbete kring rekryteringsfrågor på Högskolan, ett samarbete som vi tror kommer att stärkas ytterligare under kommande år.

Rekryteringsarbetet har under året följt en handlingsplan som arbetades fram centralt i slutet av 2003 och i början av 2004 och sedan beslutades av rektor. Under sista delen av 2004 har arbetet med en gemensam handlingsplan/kommunikationsplan för hela Högskolan påbörjats, där centrala och institutionsbundna rekryteringsinsatser kommer att specificeras ytterligare.

Ansvar för rekrytering

Prefekten vid varje institution har det yttersta ansvaret för att institutionen når de uppställda målen när det gäller att rekrytera studenter till utbildningarna. Förutom de resurser som avsätts på institutionsnivå finns en central funktion med samordningsansvar för rekrytering inom forsknings- och utbildningskansliet.

Målgrupper

Våra primära målgrupper för rekrytering är följande (utan inbördes rangordning):

- Gymnasieelever i åk 3, med prioritering på elever på NT
- Komvux-elever
- Elever vid folkhögskolor
- Värnpliktiga vid regementen i västra Sverige
- Arbetslösa
- Ungdomar i utlandet (t ex au pairer)
- Reserver på andra lärosäten

Sekundära målgrupper

- Alumner från Högskolan i Skövde och andra lärosäten
- Studenter på högskola
- Yrkesverksamma på företag och i organisationer
- Vidareinformatörer, till exempel studievägledare och lärare på gymnasieskolor och lärcentra

För långsiktiga rekryteringsinsatser är även gymnasieelever i årskurs 1 och 2 samt grundskoleelever viktiga målgrupper.

Marknadsföring under 2004

Under 2004 har vi framförallt använt oss av tre marknadsföringsmetoder för att bearbeta våra målgrupper: utskick av informationsmaterial, personliga möten och annonsering. Högskolans nya hemsida lanserades i februari 2004 och har utvecklats till ett viktigt verktyg i rekryteringen. För att göra Högskolan mer känd är det också viktigt att systematiskt presentera allt av nyhetsvärde för olika slags medier. Vidare satsade Högskolan för andra året på att erbjuda alla nya studenter bostadsgaranti, för att göra studieorten än mer attraktiv för potentiella studenter.

Vissa rekryteringsåtgärder syftar till att direkt öka rekryteringen till Högskolan medan andra har som mål att långsiktigt öka intresset för högre studier.

Personliga möten

Rekrytering av studentambassadörer

Vi rekryterar varje år befintliga studenter som vill arbeta som studentambassadörer för Högskolan. Vi är övertygade om att en befintlig student är den som bäst vet hur det är att vara student på Högskolan och kan föra det vidare. Ambassadörerna möter våra målgrupper i olika sammanhang och informerar både om högre studier i allmänhet och om utbudet på Högskolan i Skövde i synnerhet.

I rekryteringen av studentambassadörerna strävar vi efter att hitta studenter med olika bakgrund, i olika åldrar, som läser olika utbildningar för att spegla mångfalden, i syfte att förmedla den bilden vidare till de grupper de möter. Studentambassadörerna genomgår en relativt omfattande utbildning, i bland annat marknadsföring och presentationsteknik.

Besöksturné och besök på Högskolan

Under året har en omfattande besöksturné genomförts för att nå ut till så många målgrupper som möjligt, framför allt i Mellansverige. Under turnén besöker studentambassadörer framför allt gymnasieskolor, Komvux, folkhögskolor och arbetsförmedlingar. I Skövde besökte Högskolan samtliga gymnasieskolor och nådde på så sätt ut till elever på såväl studieförberedande som yrkesförberedande program. För att nå gymnasieelever, arbetslösa och allmänhet i storstads-

områdena deltog Högskolan under hösten med studentambassadörer och studievägledare vid studentmässor i Stockholm, Göteborg och Örebro.

Vi har också tagit emot en hel del besök från olika slags grupper på Högskolan, både på initiativ från Högskolan och från besökarna själva. Målet är att kunna ta emot alla grupper som visar intresse för att besöka och få veta mer om Högskolan. Besöken målgruppsanpassas efter önskemål, men ofta bjuds besökarna på information om högre studier i allmänhet, om studier och utbildningsutbud vid Högskolan i Skövde samt en rundvandring på campus. Vissa institutioner bjöd under våren in elever och lärare på vissa gymnasieprogram från regionen för att presentera delar av sitt utbildningsutbud.

Under hela 2004 uppgår antal besök på turnén och på Högskolan i Skövde till drygt 70, en ökning från 2003. Antalet studiebesök på initiativ utifrån har ökat betydligt under året, framför allt under hösten.

Öppet hus

I mars genomfördes Öppet hus på Högskolan, då allmänheten bjöds in för att få se Högskolan från insidan. Besökarna fick möjlighet att gå på föreläsningar, se Högskolans utbud, träffa studenter och personal och delta i en rad olika aktiviteter.

Grundskolans elever – våra framtida studenter

Högskolan bedriver ett projekt med grundskolan för att främja övergången till högre studier. En del i projektet handlar om att nå ut till elever i årskurs 9 med informationen om högre studier inför valet till gymnasiet. Högskolan informerar då om högre studier i allmänhet, men diskuterar också det stundande gymnasievalet och livet efter gymnasiet. Målet är att de som fått informationen ska tänka ett steg längre redan när de väljer gymnasieprogram. Under 2004 utvecklade Högskolan samarbetet med skolor i Skövde men har också haft besök från Tidaholm och besökt Töreboda. Tanken är att framför allt nå ut till de skolor eller kommuner där övergången till högre studier är lägre än genomsnittet.

Den andra delen av projektet är en prao-vecka på Högskolan där elever i åk 8 och 9 får praktisera i hur det är att vara student. Eleverna besöker Högskolan, träffar studenter och personal och får en förståelse för hur högre studier fungerar. Under en vecka i april hade sex elever från åk 8/åk 9 i Skövde, Falköping, Tidaholm och Göteborg prao på Högskolan.

Under året deltog Högskolan på ett antal mässor där avgångselever från högstadiet fick information om gymnasievalet, bland annat Skövde kommuns informationsdag inför gymnasievalet. Förhoppningen är att projektet ska bidra till en högre övergång till studieförberedande utbildningar på gymnasiet och på sikt även till akademiska studier.

Möte med vidareinformatörer

För att utveckla relationerna med studievägledare, lärare, skolledare, vägledare på arbetsförmedlingar med flera, genomfördes i februari en årlig mötesdag. Dagen syftade till att diskutera samverkansprojekt, lära känna varandra och varandras vardag, informera om Högskolan och senaste nytt i utbildningsutbudet.

Skugga en student

Hösten 2004 genomfördes för första gången ett samarbete med Västerhöjdsgymnasiet i Skövde under arbetsnamnet Skugga en student. Under fyra dagar deltog cirka 100 elever från naturvetenskapligt och samhällsvetenskapligt program i årskurs 3 i undervisning och andra schema-lagda aktiviteter på Högskolan. Generellt sett verkade veckan uppfattas som mycket positiv bland eleverna.

Företagskontakter

Högskolan i Skövde genomförde ett 100-tal företagsbesök under 2004. Vid varje besök marknadsför vi våra fristående kurser och berättar om olika sätt att studera, exempelvis deltid och kvällstid, samt lämnar informationsmaterial.

Under våren och hösten 2004 gav Högskolan ett antal så kallade Bättre-kurser som riktar sig till anställda i företag, organisationer och förvaltningar. Kurserna ges som fristående kurser och utvecklas efter en behovsanalys. Minst 60 procent av kursen examineras genom förbättrings- eller utvecklingsarbete i kursdeltagarnas organisationer eller företag.

Utskick av informationsmaterial

Under ansökningsperioden till höstterminen 2004 gjordes ett större utskick om cirka 30 000 utbildningskataloger till gymnasister i avgångsklasserna i delar av Västra Götaland, Jönköping, Örebro, Malmö och Stockholm. Komvux-elever i Skövde och värnpliktiga på regementen i Sverige fick också en katalog hem i brevlådan. En kampanj genomfördes på Högskolan för att få adresser till studenters kompisar vilket gav cirka 300 skickade kataloger. Slutligen skickade vi ca 100 utbildningskataloger och brev om handbollshögskolan till handbollsungdomar på elitläger.

Utbildningskatalogen skickades dessutom ut till skolor och arbetsförmedlingar i hela Sverige. Vi skickade också utbildningskataloger till Svenska kyrkor i Europa och USA, för att nå ungdomar i utlandet. Ungefär 30 000 vykort med en uppmaning att beställa en utbildningskatalog skickades hem till sistaårsgymnasister i de delar av Sverige som inte fick en katalog hemskickad.

Under våren genomfördes en webbkampanj för att få intresserade att beställa en katalog. Detta resulterade i cirka 700 beställda kataloger. Vid efterrekryteringen under sommaren marknadsförde vi program med platser kvar i en liknande webbkampanj och skickade ut ytterligare cirka 600 utbildningskataloger. Under sommaren gjorde institutionerna brevutskick, bland annat till reserver vid andra lärosäten, för att rekrytera till utbildningar med platser kvar.

Annonsering

Under 2004 genomförde Högskolan en begränsad annonskampanj i syfte att rekrytera studenter. Vi satsade framför allt på att synas i samband med att studenter från Högskolan fanns på plats i staden. En särskild satsning på Göteborg gjordes, bland annat genom reklamfilm i TV4 Göteborg.

Högskolan annonserade också på webben. För att öka söktrycket på fristående kurser gjordes en annonsserie i regionalpress och dessutom skickades delar av kursutbudet som oadresserad reklam till hushåll i Skövde. Under sommaren genomfördes ytterligare en webbkampanj för att marknadsföra utbildningar med platser kvar.

Utöver denna annonsering som syftar till att visa och rekrytera studenter till hela Högskolan har en del annonsering genomförts på institutionsnivå för att rekrytera till specifika program, kurser eller områden.

Ny hemsida

I februari 2004 lanserades Högskolans nya hemsida, med nytt utseende och innehåll. Ansvaret för innehållet har genom det nya systemet fördelats ut på fler personer i organisationen och arbetet har förenklats. Webbens betydelse för att rekrytera studenter växer och det är därför oerhört viktigt att information om högre studier och vårt utbildningsutbud finns tillgänglig för presumtiva studenter.

Uppföljning av rekryteringsinsatser

Startenkät

Varje höst uppmanar vi alla nya studenter att fylla i en startenkät för att få information om deras bakgrund, hur de kom i kontakt med Högskolan i Skövde och hur de upplevde våra marknadsföringsåtgärder. Syftet är att använda resultatet för att vidareutveckla våra rekryteringsåtgärder.

Webbkampanj

Vid en utvärdering av webbkampanjen som genomfördes under våren och sommaren 2004 visade det sig att vi fick flera nya studenter på Högskolan tack vare denna. Totalt registrerade sig elva studenter på Högskolan vid höstterminens start 2004 som ett direkt resultat av kampanjen. Många har beställt material och fått information om våra utbildningar, men många fler har sett annonsen.

2.4 Efterfrågan

Åtterrapportering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och kommentera

- väsentliga förändringar i förhållande till föregående år i utbildningsutbudet
- efterfrågan på lärosätets utbildningar
- avvägning mellan kurser och program
- antalet helårsstudenter och helårsprestationer totalt samt uppdelat på grundutbildning inom utbildningsuppdraget och beställd utbildning

Vårterminen 2004 erbjöds 120 nybörjarplatser på grundläggande utbildningsprogram; motsvarande siffra inför hösten 2004 var drygt 1 000. Totalt inkom knappt 8 000 ansökningar till Högskolans program och av dessa var 1 601 ansökningar där utbildning i Skövde placerats som första alternativ. Antalet utbildningsplatser var lägre inför hösten 2004 än året innan, men andelen förstahandssökande steg från 1,2 hösten 2003 till 1,4.

Antal nyregistrerade studenter på grundläggande utbildningsprogram vårterminen 2004 var 118, vilket innebär att cirka 98 procent av platserna (120) fylldes. Däremot är antalet nyregistrerade studenter i höstens grundutbildningar 1 168 vilket ger ett överskott på drygt 3 procent.

Tabell 19: Antal ansökningar och registreringar till utbildningsprogram

Ht år	Totalt antal ansökningar	varav sök-alternativ 1	Förstahands-sök per plats	Platser	Registrerade program-studenter, åk 1
1997*	16 356	1 564	2,7	575	884
1998*	14 700	1 276	2,1	610	943
1999*	15 417	1 547	1,8	871	917
2000	14 574	1 593	1,2	1 306	1 170
2001	11 978	1 496	1,3	1 160	1 153
2002	11 490	1 722	1,3	1 340	1 178
2003	8 913	1 564	1,2	1 295	1 124
2004	7 985	1 601	1,4	1 130	1 168

* Avser endast höstintagning

Källa: Antagningsstatistik från VHS/Högskolans antagningsstatistik

Sammanlagt 10 program och 4 inriktningar fick ställas in p g a för dåligt söktryck. Några av dessa inställda program hade inga förstahandssökande.

Trots att antalet sökande totalt fortsätter att sjunka var söktrycket fortsatt högt till Högskolans program i dataspelsutveckling där inriktning design lockade 3,4 och inriktning grafik 6,6 förstahandssökande. Antalet sökande till sjuksköterskeprogrammet ökade jämfört med hösten 2003 och dessutom steg andelen förstahandssökande till 1,5 jämfört med 1,4 hösten 2003. Samma tendens var i vårens sökandetryck där andelen förstahandssökande steg från 1,1 våren 2003 till 1,2. Socialpsykologin fortsätter att vara ett attraktivt alternativ för sökanden, vilket visade sig i stigande antal förstahandssökande. Lärarprogrammet med inriktning mot tidiga åldrar fortsätter också att locka till sig många sökande.

Antalet ansökningar till Högskolans påbyggnadsprogram fortsätter att öka. Andelen ansökningar från utlandet steg jämfört med förra året.

Intresset för Högskolans fristående kurser är fortfarande stort. Högskolan har haft ett utbud på fristående kurser som är drygt 20 procent större än föregående år. Antalet sökande till såväl vår- och höstkurser har ökat i jämförelse med föregående år. Till de fristående kurser som givits under året har det inkommit drygt 10 000 anmälningar, vilket är drygt 1 000 flera än föregående år. Glädjande är att trenden fortsätter med ökade siffror också inför våren 2005.

Kommentar

Lärosätet har sin tyngdpunkt på datavetenskap, ingenjörsvetenskap och naturvetenskap. Det nationella söktrycket har minskat på dessa områden, vilket även givit genomslag på Högskolan i Skövde. En positiv trend kan dock märkas speciellt i påbyggnadsutbildningar, där söktrycket fortsätter att öka och fortsätter att locka sökande från utlandet. Positivt har också sökandesiffror för dataspelsutveckling varit. Trots att sökandesiffrorna till socialpsykologin gått ner en aning så håller programmet fortfarande sin ställning som ett attraktivt program. Glädjande är också att antalet sökande totalt under året steg till sjuksköterskeprogrammet. Positivt är också att efteranmälningar till programmen (ca 400) håller samma nivå som föregående året, vilket medför att tomma platser i programmen kan fyllas till viss del.

Tabell 20: Antal anmälningar till fristående kurser

År	Vårtermin	Hösttermin	Sommar	Totalt
2000	1 843	4 947	618	7 408
2001	2 056	3 841	620	6 517
2002	2 624	4 439	669	7 732
2003	2 863	5 546	647	9 056
2004	2 912	6 604	634	10 150
2005	3 755			

Källa: Högskolans antagningsstatistik

2.5 Validering och alternativt urval

Åtterrapporering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa hur bestämmelserna i högskoleförordningen (1993:100) om s k reell kompetens och alternativt urval tillämpats. För alternativt urval ska det dessutom framgå för vilka utbildningar detta tillämpats, vilka urvalsgrunder som fastställts och vilka kategorier sökande som antagits. Lärosätena ska kommentera redovisningen.

Under 2004 fick Högskolan sammanlagt 107 ansökningar om reell kompetens både när det gäller gymnasiala kunskaper och högskolepoäng; en ökning med 37 procent jämfört med 2003. 15 av sökanden var behöriga och deras ansökningar lämnades utan åtgärd. En ansökan gällde ett inställt program och lämnades också utan åtgärd. 36 av sökanden fick ett positivt valideringsbeslut och 2 dispenserades. Vid valideringen togs hänsyn både till innehållet och till längden i de arbeten/utbildningar sökanden haft i relation till de ämnen/kurser som saknades i behörigheten. Reell kompetens hade ingen egen urvalsgrupp. Nytt för året var en valideringskurs för sjuksköterskor som saknade nivån i omvårdnad till specialistutbildningar. De sökande som hade minst 10 års yrkeserfarenhet erbjöds en läskurs med ett individuellt arbete. Fyra sökanden genomförde kursen med godkända resultat.

Det alternativa urvalet har tillämpats i fyra olika program där behöriga sökanden har fått lämna arbetsprov. Efter bedömning av arbetsproven har ett antal sökanden kallats till intervju. Intervjun och arbetsprovet har tillsammans utgjort ett urvalsinstrument. Dataspelsutveckling - design hade 53 sökanden i det alternativa urvalet; motsvarande siffror för Dataspelsutveckling - grafik 109 sökanden och Dataspelsutveckling - programmering 15 sökanden. Till mediestudier med teori och produktion kom det inga anmälningar. Antalet antagna i det alternativa urvalet var totalt 40, vilket är 57,5 procent fler än år 2003.

Högskolan startade hösten 2003 en ny utbildning, högskoletekniker 40 poäng, där självprövningsrätten tillämpades i de särskilda förkunskapskraven (matematik D och fysik A). 2004 antogs 20 studenter till detta program lokalt.

Kommentar

Högskolan har ambitionen att utöka möjligheterna till självprövning till flera utbildningar. Den här möjligheten har tänkt vara förbehållet personer med gedigen arbetslivserfarenhet. På det här sättet hoppas Högskolan nå den kategorin personer som annars inte skulle börja studera på en högskola.

2.6 Examina

Verksamhetsmål

För fyraårsperioderna 2001-2004 respektive 2005-2008 gäller tills vidare följande examensmål (lägsta antal avlagda examina).

<i>Examen</i>	<i>Mål 2001-2004</i>	<i>Mål 2005-2008</i>
Magisterexamen med ämnesdjup	130	-
Sjuksköterskeexamen	695	700
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år		90
- härav med inriktning mot förskola/förskoleklass		10
Lärarexamen med inriktning mot senare år		110

Åtterrapporering

Antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen bör tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik sammantaget öka 2004 i förhållande till 2003.

Under budgetåret 2004 utfärdades 922 examensbevis att jämföra med 819 år 2003. Antalet utfärdade examina är alltså ungefär 100 fler än år 2003. Vid årsskiftet fanns 127 inkomna ansökningar om examina som inte handlagts, några av dessa inkomna redan i september 2004. Nytt för år 2004 är att vi utfärdat magisterexamen med ämnesbredd samt att vi fått rätten att utfärda lärarexamen.

Tabell 21: Antal avlagda examina

Examenstyp	2001	2002	2003	2004
Högskoleexamen	7	8	10	19
Kandidatexamen	394	522	455	532
därav kandidatexamen som uppfyller kraven för högskoleingenjörsexamen	92	126	84	79
Magisterexamen med ämnesdjup	35	45	63	75
därav med inriktning mot teknik			21	15
Magisterexamen med ämnesbredd				14
därav med inriktning mot teknik				0
Yrkesexamen	214	275	291	282
därav högskoleingenjörsexamen	23	75	49	41
därav yrkesteknisk högskoleexamen	-	-		
därav sjuksköterskeexamen	165	154	162	193
därav barnmorskeexamen	12	9	13	8
därav specialistsjuksköterskeexamen	20	37	67	40
Totalt	656	850	819	922
därav minst 120 poäng	647	842	807	903
Individer	525	620	609	689

Många studenter avlägger såväl en yrkesexamen som en generell examen. Detta gäller framför allt sjuksköterskor som även tar ut en kandidatexamen i omvårdnad och högskoleingenjörer som tar ut en teknologie kandidatexamen. Antalet individer som har avlagt examina år 2004 är därmed 689 att jämföra med 609 år 2003.

Antalet magisterexamina med ämnesdjup som har avlagts under året uppgår till 75, vilket innebär en ökning jämfört med 63 magisterexamina år 2003. Målet på 130 examina, som finns uppsatt för fyraårsperioden 2001-2004 är uppfyllt då 218 examina utfärdats under samma period.

Under 2004 har de första magisterexamina med ämnesbredd utfärdats. Vi utfärdade 14 sådana.

Antalet avlagda magisterexamina med inriktning mot teknik var 15.

Under år 2004 fick Högskolan i Skövde rätten att utfärda lärarexamen. Någon sådan har dock ännu inte utfärdats. Många studenter som blev färdiga vårterminen 2004 har väntat med att ta ut sin lärarexamen för att få den utfärdad vid Högskolan i Skövde istället för vid Göteborgs universitet. Handläggningen av dessa kommer att prioriteras under de första månaderna år 2005.

År 2001-2004 har 674 sjuksköterskeexamina utfärdats. Målet på 695 examina under perioden 2001-2004 är därmed inte helt uppnått. Antalet utfärdade specialistsjuksköterskeexamina ökade kraftigt från år 2002 (37 examina) till år 2003 (67 examina). Under år 2004 minskade antalet examina till 40, främst på grund av att programmet inom akutsjukvård ställdes in.

Antalet utfärdade högskoleingenjörsexamina har minskat, från år 2003 (49 examina) till år 2004 (41 examina). Flertalet studenter på ingenjörsutbildningar har valt att ta en teknologie kandidatexamen. Av de 41 studenter som tagit ut högskoleingenjörsexamen 2004 har 28 även tagit ut teknologie kandidatexamen. Antalet individer som avlagt någon form av examen med teknisk inriktning på kandidat/högskoleingenjörnivå är 92. Till detta kommer 15 teknologie magistrar varav 4 även tagit ut en lägre teknisk examen under år 2004. Därmed har 103 individer tagit ut examen med teknisk inriktning under år 2004.

Av de studenter som påbörjade ett grundläggande utbildningsprogram om minst 120 poäng under år 2000 hade 43 procent avlagt examen i december 2004. Motsvarande siffror för programstudenter som inlett studier tidigare år visas i Tabell 22. Många av dem som inte avlägger examen har dock genomfört studier av betydande omfattning; en del har också i realiteten lika mycket utbildning som de som har tagit ut examen. Arbetet med uppföljning av programstudenters resultat i syfte att ytterligare öka examensfrekvensen utvecklas.

Tabell 22: Andel programstudenter som avlagt examina (%)

År då programstudier påbörjats	Andel programstudenter som avlagt examina inom fyra år
1996	35
1997	38
1998	43
1999	40
2000	43

Kommentar

Av de programstudenter som inledde studier år 2000 har 43 procent tagit ut examen. Detta innebär att examensfrekvensen fortfarande är låg, vilket delvis kan förklaras med att ett stort antal inkomna examensansökningar inte handlagts före årsskiftet 2004/2005 på grund av hög arbetsbelastning.

Från och med 17 januari 2005 utfärdas dubbelspråkiga examensbevis, istället för bevis på svenska samt en översättning till engelska. Den 17 januari 2005 förstärktes examina med en tjänst på 50 procent. Dessa två faktorer bör bidra till att korta ner handläggningstiden under år 2005.

2.7 Behörighetsgivande utbildning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor får, enligt förordningen (1992:8019) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor, i rekryteringsfrämjande syfte anordna så kallad basårutbildning. Sådan utbildning får anordnas i anslutning till alla utbildningsprogram inom den grundläggande högskoleutbildningen där det är brist på behöriga sökande och där det finns ett behov på arbetsmarknaden av utbildad arbetskraft.

Av årsredovisningen ska framgå antalet helårsstudenter och helårsprestationer i sådan utbildning. Vidare ska av redovisningen framgå till vilket högskoleprogram sådan utbildning anordnats.

Inom den behörighetsgivande förutbildningen redovisar Högskolan under budgetåret 78 helårsstudenter och 24 helårsprestationer. I Tabell 23 återfinns resultatet av förutbildningen sedan 1999. Behörighetsgivande utbildning omfattar både tekniskt/naturvetenskapligt basår, teknisk bastermin samt utlokaliserade basår, som är ett samarbete med Komvux.

Tabell 23: Behörighetsgivande förutbildning

År	Registrieringar	Helårsstudenter	därav kvinnor	Helårsprestationer	Prestationsgrad i procent
1999	55	26	10	20	78
2000	77	38	18	27	71
2001	66	30	12	23	77
2002	45	24	10	17	71
2003	55	27	13	9	32
2004	78	37	17	24	66

Genomströmningen har blivit bättre jämfört med året innan.

Samarbetet med Komvux i Skövde, som inleddes 2002, har fortsatt. Dels genom att Högskolans basårstudenter läser kemikurser på Komvux och dels genom det utlokaliserade basåret. De utlokaliserade basåren i Skara, Lidköping och Mariestad är sedan höstterminen 2003 vilande i avsaknad av sökanden.

Av sammanställningen nedan framgår till vilka program utbildningen har anordnats:

Naturvetenskapligt/Tekniskt basår

Automatiseringsingenjör	120 p	Elektronikingenjör *	120 p
Biodata med inriktning mot molekylärbiologi	160 p	Maskiningenjör	120 p
Bioinformatik	120 p	Molekylär bioteknik	120 p
Biomedicinprogrammet	120 p	Programvaruteknik *	120 p
Biståndsingenjör	160 p	Simuleringsingenjör *	120 p
Designingenjör	120 p	Systemprogrammering	120 p
Ekologiprogrammet	120 p		

Teknisk bastermin

Automatiseringsingenjör	120 p	Maskiningenjör	120 p
Biståndsingenjör	160 p	Programvaruteknik *	120 p
Designingenjör	120 p	Simuleringsingenjör	120 p
Elektronikingenjör *	120 p	Systemprogrammering	120 p

* inställda hösten 2004

Kommentar

Den möjlighet till kompletterande studier som erbjuds genom den behörighetsgivande förutbildningen är viktig ur rekryteringssynpunkt då det råder brist på studenter med lämplig bakgrund för studier inom de för Högskolan viktiga områdena naturvetenskap och teknik.

2.8 Nätuniversitetet

Universitet och högskolor ska öka tillgängligheten och omfattningen av IT-stödd distansutbildning inom högre utbildning.

Åtterrapporering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och kommentera omfattningen av kurser och program som under året registrerats inom ramen för Sveriges nätuniversitet. Därutöver ska omfattningen av kurser och program som utvecklats och anpassats under året till Sveriges nätuniversitet redovisas. Om det inom lärosätet genomförts gemensamma åtgärder för nätuniversitetskurser ska även dessa redovisas och kommenteras

Antalet studenter inom flexibla utbildningar fortsatte att öka under 2004 då ca 14 procent av Högskolans registrerade studenter läste någon sådan kurs eller sådant program. Det är mer än en fördubbling jämfört med 2003 (ca 6 procent).

Även under 2004 har Högskolan i Skövde fått del av den extra tilldelning som regeringen gett för att stimulera utveckling av kurser och program för Nätuniversitetet. Parallellt med att antalet studenter i flexibla utbildningar har ökat har antalet flexibla kurser och program blivit fler.

Tabell 24: Helårsstudenter och helårsprestationer inom Sveriges nätuniversitet 2004

Utbildningsområde	Helårsstudenter		Helårsprestationer		Genomströmning i %	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Medicin	2,65	13,25	0,50	12,18	18,87	91,92
Naturvetenskap	11,61	16,81	2,68	9,58	23,08	56,99
Samhällsvetenskap	-	44,80	-	15,25	-	34,04
Teknik	2,13	9,75	2,13	3,75	100	38,46
Vård	41,34	104,49	27,50	91,93	66,52	87,98
Totalt	57,73	189,10	32,81	132,69	56,83	70,17

Distansutbildningsutbudet är alltjämt störst inom vårdområdet. Flertalet av de utbildningar som utvecklats under 2004 faller också inom detta område. Genomströmningen för distansutbildningar har ökat under 2004 jämfört med 2003.

Investeringar har gjorts i teknik för utveckling och drift av distansutbildningar. Parallellt med den högskolepedagogiska kurs som erbjudits lärare vid Högskolan har en serie seminarier kring distansutbildning genomförts. Seminarierna har berört pedagogik, organisation och informations- och kommunikationsteknik.

Det samverkansprojekt kring högre utbildning som tillsammans med kommunala lärcentra i Skaraborg och med stöd från Samverkansdelegationen inletts under 2003 har fortsatt under 2004. Utbudet av kurser och utbildningar genom Nätuniversitetet utgör en bas för att möta utbildningsbehov i regionen. Projektet slutrapporteras i januari 2005.

Tabell 25: Antal kurser och utvecklingskostnader för utbildningar genom Sveriges nätuniversitet 2004

Kurs/program	Antal	Genomsnittliga utvecklingskostnader per kurs/program (uppskattade)
Nya kurser	9	340 tkr
Anpassade kurser	11	330 tkr
Nyutvecklade program	-	-
Anpassade program	3	150 tkr

Gemensamma åtgärder som genomförts för nätuniversitetskurser vid Högskolan har rört internutbildning för lärare och investeringar för att stärka det informationsteknologiska stödet. Kostnader för dessa åtgärder har uppgått till ca 100 tkr.

Kommentarer

En av anledningarna till ökningen av utbildningsutbudet inom Nätuniversitetet är att rektor under 2004 har fördelat strategiska medel för att utveckla distansutbildningar. Intresset för att utveckla kurser och program för Nätuniversitetet har varit störst inom vårdområdet, som tilldelats 670 tkr, medan övriga områden tilldelats 648 tkr.

2.9 Uppdragsutbildning

Åtterrapporering

Av årsredovisningen ska framgå de totala intäkterna av all uppdragsutbildning, såväl den poänggivande som den icke poänggivande utbildningen, samt antalet helårsstudenter i den poänggivande uppdragsutbildningen.

Högskolan erbjuder uppdragsutbildning till anställda inom näringsliv och offentlig sektor. Liksom föregående år har ett flertal uppdrag avsetts utbildning för personal inom grund- och gymnasieskolan (inom ramen för regionalt utvecklingscentrum, se separat avsnitt). Ett antal kurser har givits inom vårdområdet där det finns stor efterfrågan på fortbildning, särskilt ämnesfördjupande utbildning. Uppdragen har vidare omfattat utbildning i beteendevetenskapliga, språkvetenskapliga och ekonomiska ämnen. Inom ingenjör- och beteendevetenskap har kurser erbjudits som delmoment i den kvalificerade yrkesutbildningen. Uppdragsutbildning i informationskompetens har givits av Högskolebiblioteket. Institutionen för språk har under verksamhetsåret fortsatt samarbetat med länsarbetsnämnden och ger kurser i svenska för utländska akademiker. Under året har samarbetet med försvaret lett till en 10-poängskurs i ledarskap för kompanibefäl, som avslutas i januari 2005.

I Tabell 26 nedan redovisas den uppdragsutbildning inom Högskolan som har varit poänggivande. Av redovisningen framgår att antalet helårsstudenter ökat i förhållande till föregående år. Tillgängligheten på de reguljära kurserna har medfört att efterfrågan på viss uppdragsutbildning minskat. Det bör också understrykas att den poänggivande uppdragsutbildningen endast utgör en del av den totala uppdragsverksamheten inom grundutbildningen. Genom att den kurs vi ger till försvaret ännu inte avslutats blir differensen mellan helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) missvisande. Uppdragen omslöt 8 912 tkr under 2004.

Tabell 26: Poänggivande uppdragsutbildning

År	Helårsstudenter	Helårsprestationer	Prestationsgrad i procent
2000	63	75	119
2001	83	75	90
2002	51	63	125
2003	34	54	161
2004	70	45	64

Kommentar

Uppdragsutbildningen utgör en viktig del av Högskolans samverkan med det omgivande samhället. Kompetenshöjande utbildning har erbjudits inom ett flertal verksamhetsområden. Genom samverkan med regionens lärcentra kan vi nå ut till näringslivet i regionen. 15 företag har gett sin personal (29 personer) möjlighet att på distans läsa ”Bättre produktutveckling” 5 poäng, inom ett av Industriell Dynamik finansierat projekt.

2.10 Lärarutbildning

Återrapportering

Lärosäten som bedriver lärarutbildning ska efter hörande av Högskoleverket och Statens skolverk besluta om dimensioneringen av olika ämneskombinationer, inriktningar och specialiseringar. Vidare ska lärosätena ta hänsyn till studenternas val av olika ämneskombinationer, inriktningar och specialiseringar inom de lärarutbildningar som erbjuds. Åtgärder för att vägleda studenterna i detta val ska redovisas i årsredovisningen för 2004.

Den 29 juni 2004 meddelade Högskoleverket att Högskolan i Skövde erhåller examensrätt för lärarutbildning. Efter fem års uppbyggnad – i association med Göteborgs universitet – inleddes härmed en ny fas i verksamheten. Under våren 2004 vidtogs den komplettering av vetenskaplig kompetens inom pedagogikämnet som Högskoleverket krävt i form av tre disputerade lektorer (varav två kvinnor), som på deltid tjänstgör inom lärarutbildningen. Till en utannonserad professorstjänst fanns fyra sökanden men de sakkunniga ansåg att ingen av dem var mer meriterade än motsvarande docentkompetens, varför tillsättningen avbröts under ht 2004. En av de nyrekryterade disputerade i pedagogik är dock professor och kommer att utöka sin tjänst från 40 till 70 procent från och med 2005. Under året har också fyra adjunktstjänster utannonserats, vilket gett möjlighet för gästlärare i pedagogik att få förordnande tills vidare. Det innebär ytterligare nödvändig, långsiktig stabilitet för lärarutbildningen.

Lärarutbildningens utformning och inriktning i Skövde har efter fem års uppbyggnad rönt visst nationellt och delvis också internationellt intresse, främst för dess former för verksamhetsanknytning samt fokus mot värdepedagogiska frågor. Lärarutbildningen i Skövde håller enligt vår bedömning fortsatt hög kvalitet. Inte minst gäller det examensarbetet där särskilda satsningar har gjorts. Även här är genomströmningen fortsatt god, ca 85 procent. En ny inriktning har skapats, *Ledarskap i pedagogiska processer*. Syftet är att en grupp blivande lärare ska få särskild kompetens inom detta kunskapsområde och också aktivt kunna delta i skolutvecklingsarbete. Det bör vidare särskilt noteras att samtliga blivande lärare med verksamhetsinriktning mot yngre barn studerar kurser om minst 20 poäng i naturvetenskap/teknik i sin lärarutbildning. Eftersom utbudet av inriktningar och specialiseringar hitintills inte varit så stort, på grund av antalet studenter i utbildningen, har flertalet studenter följt utbildningsplanens angivna kurser, dvs kurser som ger studenten platsgaranti. Information till studenter om inriktningar och valmöjligheter ges främst genom den studievägledare som på halvtid är knuten till lärarutbildningen samt via nätet.

Dimensioneringen av antalet studenter är följande (antagna ht 2004):

Sökalternativ	Antal	Huvudsakligen för verksamhet i:
Lärande i tidiga åldrar	50	Förskolan/förskoleklass
Ma/Na, 140 p	25	Grundskolans tidiga år
Ma/Na, 180 p	10	Grundskolans senare år
Ledarskap i pedagogiska processer, 180 p	25	Grundskolan/gymnasiet
Allmänt utbildningsområde, 60 p	15	Gymnasieskolan

Totalt omfattar lärarutbildningen ht 2004 ca 400 studenter. Till skillnad från flertalet andra lärarutbildningar har lärarutbildningen vid Högskolan i Skövde expanderat även under 2004 och den beräknas fortsätta under 2005. Högskolan har nära samverkan inom lärarutbildningen med 16 kommuner i främst Skaraborgsregionen och möjligheten att till exempel ordna VFU-plats enligt studenters önskemål har också varit mycket god. Först nästa år, 2005, kommer de första studenterna få sitt examensbevis från Högskolan i Skövde.

Ett särskilt problem inom gymnasieskolan utgör bristen på pedagogisk kompetens bland yrkeslärare. En stor andel är obehöriga och statistik tyder på att problemet består den närmaste framtiden. I samarbete med kommunerna har en satsning genomförts under två år för att som steg 1 ge en grundläggande pedagogisk kompetens, 40 poäng, som svarar mot delar i det allmänna utbildningsområdet i den ordinarie lärarutbildningen. Ca 30 lärare har fullföljt hela utbildningen (ca 80 procent). En del av dessa vill också fortsätta sina studier för att erhålla lärarexamen med inriktning mot yrkesämnen. Ytterligare en grupp yrkeslärare kommer att delta i ny sådan satsning, med start i mars 2005. Inga har ännu examinerats från Högskolan i Skövde som behöriga lärare i yrkesämnen.

Under 2004 har former för ett mer nära samarbete med högskolorna i Borås och Trollhättan påbörjats. Det innebär att studenter bland annat kommer att erbjudas och stimuleras att delta i kurser vid angränsande högskola. Under ht 2004 har ett utbyte av examinatorer vid examensarbetet genomförts mellan högskolorna. Under 2005 kommer formerna för samarbete att utvecklas ytterligare.

Examensrätten innebär att ett styrorgan för lärarutbildningen ska inrättas. Val av lärare och studenter har genomförts i slutet av år 2004 och Lärarutbildningsnämnden (LUN) startar sitt arbete från och med vt 2005.

2.11 Regionala centra för skolutveckling

De lärosäten som bedriver lärarutbildning ska medverka i uppbyggnaden av regionala centrum. Dessa ska främja bland annat kompetensutveckling av lärare och utveckling av lärarutbildningen. Av årsredovisningen ska i förekommande fall framgå antalet och inriktningen av samverkansprojekt/aktiviteter vid de regionala centrumen.

Högskolan i Skövde bedriver lärarutbildning sedan den 29 juni 2004 med egen examensrätt. Sedan flera år tillbaka finns ett etablerat regionalt centra för skolutveckling (RUC). Den styrgrupp som tidigare arbetat med såväl lärarutbildning som RUC är under ombildning. Högskolan startade under hösten också arbetet med bildandet av en lärarutbildningsnämnd.

RUC är ett begrepp i regionen och vårt sätt att arbeta med kommuner, skolor och lärare blir alltmer etablerat. Vi har inlett ett samarbete med högskolorna i Borås och Jönköping och har under året utökat samarbetet med fortsatta gemensamma utbildningar riktat till skollära. Högskolan är representerat i den nationella satsningen ”Attraktiv Skola”.

Genom samarbetet med Reggio-Emilia Institutet har vi möjlighet att erbjuda kontinuerliga 5-poängs kurser i Reggiopedagogik.

Under 2004 samarbetade RUC med ca 180 arbetslag fördelade i 16 kommuner, alla involverade i lärarutbildningen. Under året har olika former av föreläsningsserier och seminarier erbjudits till arbetslagen. Som exempel kan nämnas en dag då studenter på olika nivåer presenterade sina uppsatser (B-, C- och D-nivå) för såväl arbetslagen som andra intresserade lärare och studenter. Verksamma lärare har också under 2004 fått möjlighet att bredda eller fördjupa sin kompetens genom att delta i lärarutbildningens kurser. Yrkeslärare med lång erfarenhet har under 2004 avslutat sin specialvariant där de inledningsvis läst en kurs i pedagogik och socialisation 10 poäng (uppdrag) och därefter integrerats i det allmänna utbildningsområdet tillsammans med de blivande lärarna. En liknande kurs startar våren 2005.

Huvudsaklig verksamhet 2004

RUC ska verka för skolutveckling, samverkan och dialog mellan Högskolan och regionens skolor, förskolor och fritidshem samt finna former för kompetensutveckling för verksamma lärare. Under 2004 har vi tillsammans med Skövde kommun utvecklat ett projekt betitlat ”AT-lärare” Medel har beviljats från Myndigheten för skolutveckling. RUC deltar också i den av Myndigheten finansierade satsningen på lärarna inom Komvux.

RUC ska initiera, planera och genomföra olika former av kompetensutveckling, allt från seminarier och workshops till längre poänggivande kurser baserade på det utvecklingsbehov som finns i verksamheten. Under året har vi utvecklat användandet av olika virtuella system för dialog och kontakt mellan forskning och fält. En av våra tidigare uppdragsutbildningar för barn i behov av särskilt stöd har gjorts om till en nätbaserad kurs.

Vi har inbjudit lärare till föreläsningar, seminarier, pedagogiska caféer och pedagogiska pubar just för att försöka skapa mötesplatsen. En form av möte kan vara i nätverk/cirkelform. Vi har erbjudit lärare inom projektet ”Attraktiv Skola” att delta i forskningscirklar med syfte att möjliggöra för de verksamma lärarna att fokusera på ett aktuellt problem i sin egen vardag. Genom att belysa problemet, möta forskarens kritiska tänkande och få möjlighet att diskutera med kollegor hoppas vi kunna inspirera lärarna till att ta nästa steg och ”våga forska”. Vår strävan är att skapa olika former av mötesplatser, där verksamma lärare kan möta oss och varandra vid olika tider på dygnet. Diskussionerna har under året fördjupats och RUC kan under

2005 erbjuda lärarna i våra olika kommuner forskarutbildningsplatser i en nationell forskarskola som kommer att starta tillsammans med Göteborgs universitet.

Skolorna i regionen har gemensamt önskat hjälp med utveckling av matematiken i skolan. Vi har sedan flera år tillbaka erbjudit kurser i matematikdidaktik 5 poäng. Genom att tidigare ha bedrivit uppdragsutbildning inom ämnena matematik och barn i behov av särskilt stöd finns nu dessa båda kurser som reguljära statligt finansierade alternativ. Skövde kommun har dock valt att göra en satsning på matematik för lärare inriktade mot yngre barn och en sådan uppdragsutbildning har planerats under året och kommer att starta vt 2005. Motsvarande kurser i naturvetenskap är under utarbetande.

Under 2004 har vi också arbetat med den s k kombinationsutbildningen. Vi har erbjudit olika alternativa kurser för barnskötare. Tyvärr är det ett fåtal som kunna anta erbjudandet då de flesta tjänat för mycket enligt reglerna för CSN-stöd.

2.12 Internationalisering - grundutbildning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska bedriva ett aktivt internationaliseringsarbete. Häri ingår såväl åtgärder för att öka den internationella rörligheten som åtgärder för att öka internationaliseringen av utbildningen för hemmavarande studenter.

Åtterrapporering

Vart annat år ska en redovisning lämnas av åtgärder som universitet och högskolor vidtagit i syfte att

- *underlätta och stimulera det internationella utbytet av studenter, lärare och annan personal inom grundläggande högskoleutbildning vid lärosätet, och*
- *främja internationaliseringen av den grundläggande högskoleutbildningen vid lärosätet.*

I årsredovisningen för 2004 ska en redovisning göras för perioden 2003-2004. Redovisningen ska ge en så fullständig bild som möjligt av internationaliseringsarbetet och kan innefatta olika typer av åtgärder. Redovisningen ska analyseras och kommenteras.

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redogöra för vilka kompletterande utbildningar särskilt riktade till utländska akademiker som lärosätet anordnar, antalet studenter vid dessa utbildningar samt eventuella externa utbildningsfinansiärer.

Högskolan i Skövde har en fortsatt omfattande verksamhet med internationella utbyten inom grundutbildningen. Internationaliseringen innefattar såväl traditionellt student- och lärarutbyte som anordnande av gemensamma fördjupningsutbildningar på magisternivå samt deltagande i ett antal nätverk och projekt. Högskolan har en stark förankring i internationellt samarbete. Samtliga institutioner och andra enheter har betydande internationella kontakter. Samarbetet tar sig i uttryck i formella avtal mellan universitet och andra lärosäten och i form av mer informell samverkan på forskar- och forskargruppernivå.

Kopplingen mellan forskning och utbildning inom samarbeten har blivit allt viktigare i de internationella kontakterna. Universitetsgemensamma nätverk spelar en ökad roll i fördjupningen och breddningen av de olika partnerskapen.

Högskolan gör ständig översyn av internationella kontakter både inom grundutbildning och inom forskning. Med den omfattande organisationsändring som högskolan genomgått under de senaste två åren, ligger en fördjupad översyn av det internationella samarbetet framför.

Utbytesavtal

Vid budgetårets slut hade högskolan 82 avtal med utländska lärosäten. Den största andelen av avtalen finns inom SOKRATES som utgör den huvudsakliga ramen för utbytesstudier inom EU och dess kandidatländer. Utöver dessa finns ett antal avtal i Argentina, USA, Kanada, Australien, Mexiko, Indien, Skottland, Finland och Holland.

Dessa avtal kompletteras med 3 nätverk inom NORDPLUS och ett med CREPUQ som innefattar alla universitet i provinsen Quebec i Kanada.

Högskolan har under det gångna året slutit nya avtal med följande fem lärosäten; Universidad del Valle de México campus Querétaro, Pravara Rural Education Society, Dokuz Eylül Üniversitesi (lärarutbyte), Yrkeshögskolan Sydväst och Høgskolen i Buskerud.

Lärarutbyten

Högskolans lärare visar ett fortsatt starkt intresse för utveckling av kurser på engelska under de senaste två åren samt för deltagande i lärarutbyten inom ramen för Sokrates-programmet. Under 2004 deltog 21 lärare i utbyten, vilket är en markant ökning från år 2003 då 13 lärare deltog.

Lärarutbyten uppmuntrar till breddning och berikande av utbudet av kurser. En av orsakerna till det ökade antalet lärarutbyten beror på ökad marknadsföring inom högskolan samt presentation av förebilder, med andra ord lärare vars lärarutbyten fungerat väl har lyfts fram, t ex genom att lärarna inbjudits att delta i informationsmöten som hållits för institutionerna om lärarutbyten. Vidare kan det ökade antalet lärarutbyten bero på att lärare har, i större utsträckning än tidigare, i samband med lärarutbytet diskuterat möjligheter till forskningssamverkan och gemensamma vetenskapliga publikationer. Erfarenheterna visar att lärarutbyten stärker enskilda lärares kompetens och ökar samarbetsytan samtidigt som de sprider kännedom om och förståelse för Sverige. Flera utländska gästföreläsare har också gästat högskolan.

Studentmobilitet – Studentutbyte

Den totala omfattningen av det internationella studentutbytet redovisas nedan. Antalet utresande studenter har minskat något, dock inte till samma utsträckning som noterats på många andra universitet och högskolor i Sverige. Däremot har antalet inresande utbytesstudenter kontinuerligt ökat, en trend som märks vid de flesta universitet och högskolor i Sverige.

Tabell 27: Utresande utbytesstudenter 1999-2004 (antal individer)

Studentutbyte	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Utresande studenter</i>	128	114	111	99	96	87
varav inom Erasmus	72	63	58	64	71	58
varav inom Nordplus	4	1	1	3	2	2
varav enskilda avtal	22	35	41	24	20	26
varav "free-movers"	30	15	11	8	3	1

Generellt är siffrorna nedåtgående för alla kategorier (främst dock inom Europa) utom utanför Europa då antalet har ökat med 6 studenter.

Tabell 28: Inresande utbytesstudenter 1999-2004 (antal individer)

Studentutbyte	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Inresande studenter</i>	47	81	102	115	156	184 *
varav inom Erasmus	40	63	82	83	120	161
varav inom Nordplus	3	7	6	8	15	10
varav enskilda avtal	2	7	8	13	10	6
varav "free-movers"	2	4	6	11	11	7

Därutöver har Högskolan tagit emot 2 IAESTE-studenter.

*) Antalet inresande studenter har ökat med 18 % i jämförelse med år 2003.

Ökat antal inresande utbytesstudenter

Den fortsatta ökningen av inresande utbytesstudenter beror på olika faktorer, såsom ett omfattande kursutbud på engelska, nya magisterprogram på engelska och möjligheter till dubbel examen. Ett välorganiserat mottagande och ett heltäckande introduktionsprogram med externa informatörer erbjuds till inresande studenter. Ett fungerande socialt- och kulturellt program samt ett faddersystem organiseras av Studentkårens Internationella Kommitté (IC). Under det gångna året har antalet kurser på engelska varit 141, varav 3 gavs både höst och vår. Utbytesstudenterna

har också möjlighet att läsa ett antal kurser på tyska, franska, spanska och svenska. Dessa uppgick totalt till 23 under året. Högskolan erbjöd utöver det 9 magisterprogram som helt gavs på engelska.

Trender: Flera studenter väljer att stanna två terminer för studier - 45 studenter 2004 jämfört med 34 under 2003. Det finns också ett ökat antal studenter som har upptäckt möjligheten med dubbel examen och vill få ut en svensk examen efter avslutade utbytesstudier. Fler partneruniversitet efterfrågar denna möjlighet för deras studenter. Studenterna gör mycket medvetna val och utbytesstudier ses inte bara som ett kulturellt utbyte, utan också som en viktig akademisk merit. Erasmusavtalen utnyttjas allt bättre av våra partneruniversitet, som väljer att skicka sina studenter till Högskolan inom ramen för detta program. Informationen på engelska för de internationella studenterna har förbättrats under året.

Utbildningar avsedda för utländska akademiker

Under de senaste åren har Högskolan även erbjudit kurser för utländska akademiker i syfte att öka deras kunskaper för framtida studier vid Högskolan. Bland annat följande kurs har funnits att välja;

Behörighetsgivande utbildning i svenska, (uppdrag), 40 veckor, VT-05

Kursen syftar till att ge kunskaper och färdigheter i svenska språket och svensk kulturkunskap samt orientering om akademiska studier inom svensk högskola. Godkända studier inom kursen ger kursdeltagarna en grund för att genomgå s k TISUS-test med godkänt resultat.

Kursen består av åtta delkurser;

- a. Muntlig framställning och hörförståelse 1
- b. Skriftlig framställning
- c. Grammatik
- d. Texter och Sverigekunskap 1
- e. Muntlig framställning och hörförståelse 2
- f. Grammatik och skriftlig framställning
- g. Texter och Sverigekunskap 2
- h. Projektarbete

Svenskundervisning

Inresande utbytesstudenter erbjuds kurser i svenska språket som ett komplement till deras övriga studier. Antalet utbytesstudenter som väljer att studera svenska ökar kontinuerligt vilket föranlett fler kurser. Idag ges grundläggande-, fortsättnings- och intensivkurser i svenska språket varav samtliga är poänggivande. Kurser finns även anpassat för nordiska studenter. Nytt för i år är kursen *Svensk kultur och svenskt samhälle (2 poäng)*, som ges som en del av introduktionen för utländska studenter.

Mottagande av utländska studenter

En viktig del av verksamheten innebär ett kvalitetsmässigt mottagande av inresande utbytesstudenter, utländska magisterstudenter och naturligtvis även mottagande av lärare, forskare och andra internationella besökare vid högskolan. Välkommandet av inresande internationella studenter innefattar bland annat mottagning vid ankomsten, fadderverksamhet, informationsprogram i anslutning till terminsstart samt förmedling av studentbostäder.

Studentorganisationerna är aktiva i Högskolans internationaliseringsarbete. Internationella Kommittén (IC), ett utskott i Studentkåren, har under många år haft ett nära och väl fungerande samarbete med Internationella relationer (IR). IC har under det gångna året flyttat in i Student-

kårens kansli och har med det blivit en mer aktiv del i Studentkårens verksamhet samtidigt som gruppen blivit mer tillgänglig för studenterna. IC fick extra tilldelning av resurser för att under sommaren 2004, i samverkan med IR, förbereda ankomsten och introduktionen för de internationella studenterna – som under vårterminen utökades till antalet, då även magisterstudenter kom att innefattas i IC:s verksamhet.

Samarbetet mellan IC och övriga sektioner och utskott har ökat i och med att olika aktiviteter har anordnats tillsammans med t ex Gaystudenterna. IC:s webbsida har under året gått från en statisk till en mer dynamisk sida som uppdateras kontinuerligt. Fadderverksamheten har fått en egen sida och veckomail har skickats ut till medlemmarna med information om vad som händer inom IC och Studentkåren i största allmänhet.

Internationella studenter har gått med i IC:s styrelse, vilket har föranlett att styrelseprotokollen börjat skrivas på engelska. IC har under året börjat delta aktivt i Studentkårens utbildningsutskott. Det har lett till ökad kunskap och ökad utbildningsbevakning.

Stimulerande åtgärder

Internationella relationer anordnade en heldagsföreläsning i Interkulturell kommunikation som ett led i kompetensutveckling för personal. Ett fyrtiotal lärare och administratörer deltog i föreläsningen. Syftet var främst att ge lärare och administratörer, som i sitt arbete kommer i kontakt med utländska studenter, en ökad förmåga att förstå och kommunicera med människor från en annan kultur.

Propedeutiska språkkurser

Internationella relationer har de tre senaste åren arbetat med ett projekt som innebär att de utländska studenterna medverkar i de propedeutiska språkkurserna. Dessa förberedande språkkurser erbjuds till svenska studenter som ska påbörja språkstudier på högskolan. De utländska studenterna inbjuds till dessa kurser för att assistera lärarna genom att medverka i konversationsgrupper, hålla korta presentationer om sig själva på målspråket etc. I och med att dessa kurser ges i början av terminen, integreras de utländska studenterna i ett tidigt stadium med svenska studenter. De svenska studenterna kan genom sin kontakt med de utländska studenterna inspireras till att delta i språkgrupper, fadderskap och utbytesstudier.

Språkträning

Projektet *Språkgrupper* har pågått under två år. Grupperna består av både utbytesstudenter och svenska studenter som delas in i grupper med engelska, tyska, spanska och franska som målspråk. För utländska studenter är syftet att få hjälp med det svenska språket och att lära känna svenska studenter, vilket i sin tur medför en lättare och snabbare integrering i högskolan men också det svenska samhället i övrigt. För svenska studenter är syftet att träna upp sin språkfärdighet, bli inspirerade till utbytesstudier, få information om högskolans partneruniversitet samt träffa och lära känna studenter från andra länder och därigenom uppleva en annan kultur på hemmaplan.

Mångfaldsvecka

Internationella relationer finns representerat i Högskolans mångfaldsgrupp. För andra året i rad anordnades en mångfaldsvecka med fokus på mångfald ur olika perspektiv. Flera aktiviteter under veckan speglade etnicitet och internationalisering med avsikt att väcka tankar, däribland en mångfaldsutställning där Högskolans internationalisering uppmärksammades under temat ”Skövde i världen och världen i Skövde”, filmvisningar med fokus på kulturkrockar, ett internationellt knytkalas där utländska studenter stod som värdar samt en temakväll på studentkåren.

Deltagande i nya internationella program

Högskolan ansökte för andra året i rad medel för två projekt inom ramen för det Sida-finansierade programmet Linnaeus-Palme. Institutionen för vård och natursamarbete med University of Witswatersrand i Johannesburg (Sydafrika) fick beviljat medel för lärarutbyten. Nytt för i år är att projektet med Pravara Rural Engineering College (Indien), som institutionen för teknik och samhälle har påbörjat inom ingenjörsvetenskap, beviljades medel för planeringsbesök. Representanter från Pravara Rural Engineering College besökte Högskolan under hösten.

Under vårterminen 2004 fick två studenter på Högskolan Sida-finansierade Minor Field Study stipendier via SLU i Uppsala.

Besök hos partnerskolor

Internationella relationer har gjort ett antal besök hos partneruniversitet, dels för konsolidering av verksamheten och i vissa fall för att diskutera möjligheter till utvidgat samarbete. Besök har gjorts vid följande lärosäten: Champlain College (USA), Université Laval (Canada), Université Concordia (Canada), Université à Montreal (Canada), Bishops University (Canada), FH Steyr (Österrike), Universität Linz (Österrike), Bournemouth University (England), Southampton Institute (England) samt Universität Karlsruhe (Tyskland).

Utländska besök på Högskolan i Skövde

Representanter från följande lärosäten har under året besökt Högskolan: Université d'Orleans (Frankrike), FH Steyr (Österrike), Universidad d'Alicante (Spanien), Universidad Malaga, (Spanien), Pravara Rural Engineering College (Indien), FH Wedel (Tyskland), University of Witswatersrand (Sydafrika), Turku Polytechnic (Finland), FH Trier (Tyskland), Champlain College (USA), San Sebastian (Spanien) samt Warsaw School of Social Psychology (Polen).

Fortsatt samverkan med Studenthälsan bidrar till trygghet och kvalitet

Högskolan har under de senaste åren haft ett nära samarbete med Studenthälsan i syfte att bidra till utresande studenters trygghet och säkerhet under utbytesaret. Innan studenterna reser till sina respektive utbytesuniversitet, får de möjlighet att träffa Högskolans studentkurator för diskussion och genomgång av frågeställningar som kan vara viktiga under en utlandstermin. Samtidigt påvisas att Studenthälsans kontaktpersoner samt anställda på Internationella relationer kan kontaktas om problem uppstår. Samarbetet har fungerat väl och studenterna känner trygghet i att veta att ett stödnätverk finns. Därmed ökas studenternas möjligheter att prestera goda studieresultat under utlandsstudierna.

Efter avslutade utlandsstudier inbjuds studenterna till ett välkommen-hem-möte som också arrangeras i samarbete med Studenthälsan. Syftet med mötet är att erbjuda studenterna en möjlighet att berätta om sina erfarenheter och ta upp frågor såsom tillgodoräknande av utlandsstudier, aterintegration m m.

2.13 Ekonomiskt resultat

I den ekonomiska redovisningen för grundläggande högskoleutbildning ingår grundutbildning som utförs enligt uppdrag i regleringsbrevet (anslagsfinansierad verksamhet), uppdragsverksamhet och övrig verksamhet (högskoleprovet). I Tabell 29 redovisas utfallet för grundutbildningen år 2004 medan tabellerna 30 och 31 visar resultatet under en jämförelseperiod, uppdelat på anslagsfinansierad verksamhet respektive uppdragsverksamhet.

De totala intäkterna inom grundutbildningen uppgår till drygt 250 mkr; 94 procent utgörs av anslag. Grundutbildningens sammantagna resultat (kapitalförändring) uppgår till 8,2 mkr.

Tabell 29: Grundläggande högskoleutbildning 2004 (tkr)

	Grundutbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	Uppdragsverksamhet Beställd utbildning	Uppdragsverksamhet Uppdragsutbildning	Övrig verksamhet	Totalt
Verksamhetens intäkter					
Anslag	235 226				235 226
Avgifter	2 298	973	4 629	705	8 605
Bidrag	1 745		3 643		5 388
Finansiella intäkter	1 583				1 583
Summa intäkter	240 852	973	8 272	705	250 802
Verksamhetens kostnader					
Personal	-140 227	-919	-5 783	-380	-147 309
Lokaler	-42 043		-590	-4	-42 637
Övrig drift	-35 190	-72	-1 994	-337	-37 593
Finansiella kostnader	-913				-913
Avskrivningar	-14 154		-35		-14 189
Summa kostnader	-232 527	-991	-8 402	-721	242 641
Kapitalförändring	8 325	-18	-130	-16	8 161

Anm: Inom övrig verksamhet redovisas högskoleprovet

Tabell 30: Grundutbildning enligt uppdrag i regleringsbrev (tkr)

	2001	2002	2003	2004
Verksamhetens intäkter				
Anslag	150 865	227 890	237 397	235 226
Avgifter	3 001	4 407	4 228	2 298
Bidrag	3 113	6 004	1 877	1 745
Finansiella intäkter	2 824	3 224	2 849	1 583
Summa intäkter	159 803	241 525	246 351	240 852
Verksamhetens kostnader				
Personal	-90 859	139 727	-149 282	-140 227
Lokaler	-25 721	-37 258	-40 041	-42 043
Övrig drift	-24 203	-34 824	-39 934	-35 190
Finansiella kostnader	-2 614	-3 565	-2 006	-913
Avskrivningar	-9 301	-14 515	-14 212	-14 154
Summa kostnader	-154 698	-229 889	-245 475	-232 527
Resultat	5 105	11 636	876	8 325

Den uppdragsverksamhet som bedrivits under året uppvisar ett överskott på 2,2 mkr.

Tabell 31: Uppdragsverksamhet (tkr)

	2001	2002	2003	2004
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	5 435	3 575	4 274	5 602
Bidrag	3 045	701	2 113	3 643
Finansiella intäkter				
Summa intäkter	8 480	4 276	6 387	9 245
Verksamhetens kostnader				
Personal	-6 691	-4 201	-6 511	-6 702
Lokaler	-763	-398	-91	-590
Övrig drift	-1 589	-530	-785	-2 066
Finansiella kostnader				
Avskrivningar	-271	-160	-86	-35
Summa kostnader	-9 314	-5 5289	-7 473	-9 393
Resultat	-834	-1 013	-1 086	-148

3 Forskning och forskarutbildning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska bedriva internationellt konkurrenskraftig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.

Åtterrapporering

I årsredovisningen ska universitet och högskolor redovisa sin bedömning av hur deras verksamhet bidragit till måluppfyllelsen.

Högskolan i Skövde har ambitionen att vara en forskande högskola. Detta innebär att Högskolan, inom ett antal ämnesområden, ska bedriva såväl forskning som därtill kopplad forskarutbildning. Denna ambition ställer stora krav på Högskolan. Dels måste Högskolan visa att den forskning som bedrivs är efterfrågad, och dels måste Högskolan samla sin forskning mot ett fåtal kraftfulla profilmråden. Denna strävan bygger på att forskningen vid Högskolan i Skövde är uppbyggd kring starka forskningsmiljöer. Dessa miljöer är dessutom en förutsättning för samverkan med andra lärosäten inom forskning och forskarutbildning.

Högskolans forskning ska ha en stark ämnesmässig bas, men även kännetecknas av gränsöverskridande samverkan. Högskolan ska erbjuda en forskningsmiljö som uppmuntrar samverkan mellan grundforskning, tillämpad forskning och olika forskningsdiscipliner, och därmed vara en föregångare vid genomförandet av unika forskningsarbeten. Forskningsmiljön ska ha förmågan att attrahera och behålla viktiga aktörer. Forskningen ska vara till nytta för näringslivet och det övriga omgivande samhället och kännetecknas av både öppenhet och nyfikenhet, samt beröra framtidens frågeställningar.

Högskolan har en tradition av att utnyttja sina anslagsmedel för att skapa en samlad forskning kring olika teman. Under 2004 fördes diskussioner om att ytterligare kraftsamla forskningen till ett fåtal områden. Ett arbete med att se över strukturen för Högskolans samlade forskning har påbörjats. Avsikten är att inrätta totalt 3-5 så kallade starka forskningsmiljöer. Dessa miljöer ska kännetecknas av såväl hög vetenskaplig kompetens och aktivitet som förmågan att attrahera extern finansiering. Genom att prioritera områden där det finns en, i någon mening, samlad miljö med professorer, docenter och lektorer kan förutsättningar för en god forskarutbildningsmiljö också skapas. Miljön ställer stora krav på såväl djup inom ett ämne som förekomst av nära relaterade ämnen. I de starka forskningsmiljöerna ska Högskolan bland annat bedriva forskarutbildning, genomföra större forskningsprojekt samt kunna erhålla konkurrensutsatt extern finansiering. Denna form av kraftsamling säkerställer att Högskolan förblir en forskande högskola.

Högskolan arbetar målmedvetet för att få rätten att bedriva egen forskarutbildning. Detta sker bland annat genom att Högskolan i Skövde samarbetar med Högskolan i Halmstad och Örebro universitet för att dessa lärosäten tillsammans ska bedriva forskarutbildning och examinera doktorer inom vissa gemensamt kraftfulla områden. Ett flertal av Högskolans handledare är dessutom formellt kopplade till universitet/högskolor som har rätten att ge doktorsexamen, vilket för Högskolan ger möjlighet att handleda forskarstuderande i Skövde och att examinera dem vid någon av dessa universitet/högskolor.

Högskolan har under 2004 inrättat en forskningsprofil inom området informationsfusion. Denna satsning delfinansieras av KK-stiftelsen med 36 miljoner kronor mellan 2005-2010. Därutöver tillkommer industrins motfinansiering (ca 50 mkr) och Högskolans egna satsningar (ca 28 mkr). Forskningsprofilen bygger på två av KK-stiftelsen tidigare finansierade forskningsplattformar,

inom läraaktiga och mekatroniska system, och kommer att vara ett mycket viktigt inslag i Högskolans satsning inom det tekniska vetenskapsområdet. Forskningsprofilen sammanlänkar de tidigare plattformarna och möjliggör etablering av tvärvetenskapliga forsknings- och forskarutbildningsprogram, eftersom informationsfusion förutsätter ett antal olika kompetenser (exempelvis informationssystem, databassystem, realtidssystem, människa-datorinteraktion och beslutsstödssystem) och kan tillämpas inom ett stort antal områden (exempelvis, bioinformatik, automatisering, mekatronik, det nätverksbaserade försvaret och simulering).

Sex av lärosätets doktorander har under året avlagt doktorsexamen. En ny professorer har anställts vid Högskolan inom området socialpsykologi.

Genom arbetet med att ge ut en särskild publikation (*Perspektiv*) som på olika sätt beskriver den egna forskningen vill Högskolan ge det omgivande samhället en möjlighet att ta del av verksamheten.

En populärvetenskaplig föreläsningsserie bedrivs vid Högskolan där nyblivna doktorer och nya professorer presenterar sina ämnen och den forskning de bedriver för forskare, studenter och doktorander vid Högskolan. Föreläsningarna är även tillgängliga för allmänheten.

Forskningssamverkan med näringsliv och samhälle har utökats genom deltagande i ett flertal regionala, nationella och internationella projekt.

3.1 Forskningsområden

Huvuddelen av forskningen vid lärosätet har hittills bedrivits inom ramen för ett antal strukturerade forskningsområden vilka bedömts vara internationellt betydelsefulla och innovativa. På detta sätt har forskningsresurserna styrts mot ett begränsat antal områden. Nedan beskrivs inriktningen på forskningen vid Högskolan. Noteras bör dock att Högskolan under 2005 kommer att revidera dessa forskningsområden i syfte att skapa totalt 3-5 starka forskningsmiljöer.

Datavetenskap

Den datavetenskapliga forskningen är inriktad mot utveckling och användning av avancerad informationsteknik. En stor bredd finns då verksamhet bedrivs inom artificiell intelligens, bioinformatik, databasteknologi, distribuerade realtidssystem, informationssystem och kognitionsvetenskap. Till detta område har under 2004 även språk- och talteknologi inlemmats.

Produkt- och processteknik

Inom automatiseringsteknik bedrivs forskning relaterad till datorbaserad produktionsutveckling inklusive relaterade områden som till exempel användning av datorbaserade ingenjörsvärktyg, arbetssätt i simuleringsprojekt och informationshantering inom produktframtagning.

Materialmekanik

Centralt inom materialmekanik är modellering av konstruktionsmaterial vilket innebär att matematiska ekvationer som beskriver materialbeteendet tas fram. Forskargruppens verksamhet syftar till att ta fram metoder för beräkning av limfogade strukturers hållfasthet.

Informationssamhällets socialpsykologi

Forskningsområdet har ett generellt fokus på sambandet mellan de förändringar som kan iaktas på strukturell nivå (ekonomiska strukturomvandlingar, ny teknik, nya kommunikationsstrukturer och medialiseringen av samhället) och de olika strategier, identiteter och positioner som människor utvecklar för att hantera dessa förändringar.

Inom *omvårdnad* sker en kraftsamling inom områdena familjestödande vård, palliativ vård och smärta där forskningsgrupper nu har formats.

Området *systembiologi* har formats genom samarbete mellan forskningsgrupper inom dataekologi, bioinformation, matematik, molekylärbiologi och biomedicin.

För samtliga dessa områden gäller att Högskolan bedriver såväl forskning som handledning inom forskarutbildningen. Det finns därutöver en stark koppling till de grundläggande utbildningsprogram som ges vid Högskolan.

Högskolan har även viss forskningsverksamhet inom *ekonomiområdet*. Inom detta område bedrivs dock ingen egen forskarutbildningsverksamhet.

Riktlinjer för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning och forskarutbildning inom Högskolans forskningsområden har fastställts. Utvärderingsprocessen, som påbörjades under år 2003, har en cykeltid om sex år och omfattar tre faser, nämligen självvärdering med externt stöd, plan för forskningsområdet samt genomförande/uppföljning.

3.2 *Forskning i anslutning till lärarutbildning*

Återrapportering

Universitet och högskolor med lärarutbildning ska i årsredovisningen redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att stärka forskning som bedrivs i nära anslutning till lärarutbildningen och pedagogisk yrkesverksamhet. De lärosäten som erbjuder forskning och forskarutbildning med denna inriktning ska i årsredovisningen redovisa omfattningen och genomförda insatser.

Examensrätt för lärarutbildning erhöles i juni 2004 efter fem års uppbyggnad. Målet har varit att inte bara skapa en lärarutbildning av arbetsmarknadspolitiska skäl etc, utan en grundutbildning som håller hög nationell kvalitet och vara innovativ i både innehåll och form. Under dessa fem år har antalet studenter tiodubblats från ca 40 till ca 400. Den kommande femårsperioden planeras satsningar för att också utveckla forskning i högre grad i anslutning till lärarutbildningen.

Under 2004 har berörda lektorer i pedagogik deltagit vid internationella och nationella forskarkonferenser, publicerat artiklar inom främst området värdepedagogik men också om frågor som mer generellt rör lärande i lärarutbildning. I hård konkurrens om externa medel från Vetenskapsrådet (UVK) har en av lektorerna i pedagogik beviljats medel för forskning på halvtid under 2005-2007 tillsammans med fyra kollegor vid Malmö högskola och Göteborgs universitet. Projektet, *Att undervisa är att välja*, involverar lärarstudenter och har partcipatorisk inriktning.

Högskolan i Skövde är också representerad i styrelsen för Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning (Utbildningsnämnden för forskning och lärarutbildning) vid Göteborgs universitet, som under 2005 startar en forskarutbildning riktad till lärare och lärarutbildare. Tillsammans med doktorander vid Högskolan i Skövde med denna inriktning och kommunfinansierade doktorander (verksamma lärare) planeras former för högre seminarier och handledning under 2005. Denna utveckling sker också inom ramen för det etablerade samarbete med högskolorna i Borås och Trollhättan.

Forskning med anknytning till lärarutbildning inom ramen för pedagogikämnet omfattade 0,5 tjänster under 2004 och antalet inskrivna i forskarutbildningen i pedagogik (Göteborgs universitet) är tre personer, vilka bedriver forskarutbildning på halvtid i sin tjänst. Från och med augusti 2004 finns professorskompetens i pedagogik i anslutning till lärarutbildningen. Under 2005 kommer den nytillträdda lärarutbildningsnämnden utveckla och föreslå en forskningsprofil och strategi som inkluderar forskare inom flera institutioner.

3.3 Forskningsvolym och professorer

Återrapportering

Förändringar av antalet anställda professorer (heltidsekvivalenter) och ämnesområde för anställningen ska redovisas i årsredovisningen.

Under 2004 har en manlig professor anställts i socialpsykologi. Samtidigt har en adjungerad professor i industriell ekonomi minskat sitt åtagande. I december 2004 var 13 professorer anställda vid lärosätet (12 heltidsekvivalenter). Vid Högskolan fanns en kvinnlig professor, inom ämnet datalingvistik.

Tabell 32: Antal professorer (heltidsekvivalenter)

Ämnesområde	2000	2001	2002	2003	2004
Automatiseringsteknik	-	1	1	1	1
Datalingvistik	-	-	1	1	1
Datavetenskap	4,3	4,3	4,3	4	4
Fysik	1	1	1	1	1
Industriell ekonomi	0,7	0,7	0,7	0,7	0,2
Kognitionsvetenskap	-	1	1	1	1
Materialmekanik	1	1	1	1	1
Omvårdnad	-	-	-	1	1
Socialpsykologi	-	2	1	1	1,8
Summa	7	11	11	11,7	12

Anm: Den professor som finns i industriell ekonomi (0,2 heltidsekvivalenter) är anställd som adjungerad professor.

3.4 Forskarutbildning

Verksamhetsmål

Effektiviteten ska öka i forskarutbildningen. Forskarstuderande ska erbjudas utbildning av hög kvalitet som förbereder för en karriär såväl inom som utanför högskolan.

Åtterrapporering

I årsredovisningen ska universitet och högskolor redovisa sin bedömning av hur deras verksamhet bidragit till måluppfyllelsen. Vidare ska av årsredovisningen framgå

- antalet personer som under budgetåret har påbörjat forskarutbildning,
- antalet personer som under 2004 har påbörjat en forskarutbildning som avses avslutas med en licentiatexamen, och
- form och omfattning av studiefinansiering för forskarstuderande.

Universitet och högskolor ska redovisa samtliga uppgifter fördelade på grupper av ämnen, vetenskapsområden och kön samt kommentera redovisningen.

Av årsredovisningen ska det totala antalet innehavare av utbildningsbidrag framgå, fördelade på vetenskapsområden och kön samt uppdelade på finansieringsform, dvs forsknings- och forskarutbildningsanslag respektive extern finansiering.

Högskolan i Skövde har ännu inte rätten att examinera på forskarutbildningsnivå. Högskolan arbetar ihärdigt för att få rätten att examinera doktorer. En relativt omfattande forskarutbildning utvecklas och bedrivs ändå vid Högskolan i samverkan med lärosäten med examensrätt. Denna är utformad på så sätt att doktoranderna större delen av sin utbildningstid befinner sig i Skövde och där bidrar till att skapa en dynamisk och livaktig akademisk miljö. Den redovisning som sker i detta avsnitt uppfyller till delar återrapporteringskraven för avsnittet. Redovisningen fokuserar på omfattning, samverkan och aktiviteter.

Under 2004 har sex av Högskolans forskarstuderande avlagt doktorsexamen. Därutöver har sex licentiatamina avlagts.

Tabell 33: Doktors- och licentiatamina

Vetenskapsområde	Antal doktorsexamina som inte föregåtts av licentiatexamen ¹	Antal doktorsexamina som föregåtts av licentiatexamen ¹	Antal licentiatamina ¹	Antalamina i forskarutbildningen, omräknade enligt fotnot ²
Humanistisk-samhällsvetenskapligt				
Medicinskt		1		0,5
Naturvetenskapligt			2	
Tekniskt	2	3	4	3,5

¹ Antalamina, utan omräkning.

² Doktorsexamen räknas som en examen, om den inte föregås av licentiatexamen. Doktorsexamen som föregås av en licentiatexamen samt licentiatexamen räknas som en halv examen.

Då forskarutbildningen i huvudsak utförs i Skövde har Högskolan ansett det angeläget att precisera hur en forskarutbildning vid Högskolan bör genomföras. En kommitté för forskarutbildning finns och ett arbete pågår som innebär att precisera struktur, process och innehåll för hur en forskarutbildning ska utformas.

Högskolan strävar efter att få rätten att bedriva forskarutbildning, dvs kunna examinera doktorer. Ansökan om tekniskt vetenskapsområde har Högskolan sedan tidigare inlämnat till regeringen (april 2003). Högskolan i Skövde har under året tillsammans med Högskolan i Halmstad och Örebro universitet utarbetat ett förslag till samverkan för att få rätten att genomföra forskarutbildning. Förslaget, som finns beskrivet i en ansökan som sänts till utbildningsdepartementet, innebär att ett gemensamt fakultetsliknande organ som berör forskarutbildning inrättas inom områden där Högskolan i Skövde, Högskolan i Halmstad och Örebro universitet sammantaget utgör starka miljöer. De områden som hittills identifierats är datavetenskap samt data och elektronik. Den gemensamma forskningsmiljön inom detta område kan uppvisa en omfattning om 29 professorer, 7 docenter, 32 disputerade lärare och ca 110 doktorander. De tre lärosätena har för avsikt att etablera en gemensam fakultet, vilket förefaller blir möjligt om förslaget från regeringens utredare (Anders Stening) vinner gehör.

Antalet aktiva forskarstuderande uppgick i december 2004 till 92. Cirka 37 procent av doktoranderna utgörs av kvinnor. Ingen av Högskolans forskarstuderande går på utbildningsbidrag. 69 personer har doktorandtjänst, inklusive industridoktorander, (motsvarande siffra var 65 för 2003 och 49 för 2002), med en medelnedsättning för forskarutbildning med 78 procent (54 procent anslagsfinansierad och 24 procent bidragsfinansierad). 18 personer har adjunktstjänst, med en medelnedsättning för forskarutbildning med 47 procent (41 procent anslagsfinansierad och 6 procent bidragsfinansierad). 5 av de forskarstuderande har gästlärartjänst, med en medelnedsättning för forskarutbildning med 64 procent (19 procent anslagsfinansierad och 45 procent bidragsfinansierad).

Under 2004 har 10 personer startat forskarutbildning, två inom teknik (bägge kvinnor), två inom samhällsvetenskap (bägge kvinnor), tre inom naturvetenskap (två män och en kvinna) och tre inom vård (tre kvinnor). Således är 80 procent av de som startat forskarutbildning under året kvinnor.

Högskolan i Skövde medverkar i fem nationella forskarskolor. Två doktorander finns vid forskarskolan i genomik och bioinformatik där Göteborgs universitet är värduuniversitet. Högskolan har även fyra doktorander inskrivna vid forskarskolan i grundläggande datavetenskap (med Linköpings universitet som värd) samt två vid forskarskolan i språkvetenskap (Göteborgs universitet). En av Högskolans lärare är också med i ledningsgruppen för den sistnämnda forskarskolan. Vidare deltar en av lärosätets doktorander i Karolinska institutets forskarskola i medicinsk bioinformatik, samt en i matematisk didaktik (Stockholms universitet).

Under året har sex doktorsexamina avlagts av forskarstuderande anställda vid Högskolan i Skövde. En av de sex nya doktorerna är kvinnor.

I Högskolans regi startade under hösten 2004 en kurs i handledning av forskarstuderande.

3.5 Mång- och tvärvetenskaplig forskning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska i ökad utsträckning främja goda villkor för mång- och tvärvetenskaplig forskning.

Åtterrapporering

Av årsredovisningen ska kortfattat framgå vilka åtgärder som vidtagits för att främja mång- och tvärvetenskap.

Den 1 januari 2004 omorganiserades Högskolan från att ha varit nio institutioner till att bli tre institutioner. En avsikt med omorganisationen är att ämnen som bedöms kunna samverka när det gäller forskningen samlas inom en institution. Vid till exempel institutionen för kommunikation och information finns ämnena datavetenskap, filosofi och medier, som tidigare fanns vid olika institutioner. Genom att ämnena numera ingår i samma institution får de en större närhet till varandra, vilket gynnar möjligheterna till mång- och tvärvetenskaplig forskning.

I Högskolans forskningsstrategi anges att Högskolan har ambitionen att vara en gränsöverskridande akademi. Högskolans strategi för att uppnå denna vision är att skapa starka ämnesområden och sammanlänka dessa med varandra och därigenom erhålla tvärvetenskapliga perspektiv inom forskningen. Detta synsätt möjliggör både att inomvetenskapliga och tvärvetenskapliga gränser kan överskridas. Under perioden ska Högskolan både utveckla den ämnesmässiga basen för övergripande forskningsinriktningar och skapa förutsättningar för ökat gränsöverskridande samarbete mellan forskningsinriktningar. Som ett led i detta arbete ligger Högskolans strävan efter att bedriva egen forskarutbildning.

Högskolans huvudsakliga forskningsprofil, utveckling av avancerade informationstekniska system och modeller där människans förutsättningar och behov sätts i centrum, förutsätter en samverkan mellan olika ämnesområden. Uppbyggnaden av forskningen har sin grund i den satsning på mångvetenskapliga utbildningsprogram som varit utmärkande för Högskolan. Ett stort antal av lärosätets program har inslag av såväl naturvetenskap och teknik som samhälls- och humanvetenskap. Målsättningen har varit att erbjuda utbildningar som tillgodoser de krav på helhet i utbildning och tekniksynsätt som finns både hos studenter och på arbetsmarknaden. Som exempel kan nämnas program för bioinformatik, biståndsingenjör, databiologi, data-lingvistik, datapedagogik, dataspelsutveckling, designingenjör och sjuksköterska med IT.

Det mångvetenskapliga synsättet präglar därför den forskning som etablerats eller håller på att utvecklas. Vid institutionen för kommunikation och information finns en bred satsning på datavetenskaplig forskning i vilken inkluderas tillämpningsorienterade ansatser, systemansatser och datalogiska ansatser. Där man på andra lärosäten placerat informationssystemutveckling och datalogi vid olika institutioner, ofta tillhörande skilda fakulteter, har Högskolan valt att sammanföra dessa ämnen inom området datavetenskap. Detta samlade perspektiv har skapat en sund och kritisk samverkan mellan å ena sidan den samhällsvetenskapliga delen av datavetenskapen och å andra sidan den tekniska delen.

Inom det naturvetenskapliga området återspeglas den mångvetenskapliga profilen genom Högskolans uppbyggnad av systembiologisk forskning baserad på matematik, bioinformatik, dataekologi, biomedicin och molekylär databiologi.

Ett annat exempel på Högskolans mångvetenskapliga profil, är forskningsprofilen i informationsfusion. Denna innefattar femton företag och sju forskargrupper från Högskolans tre institutioner.

Kommentar

För att uppnå de ambitioner som angivits ovan kommer att krävas att Högskolan utvecklar innehållet i forskningen. Ett mål är också att öka omfattningen av forskningen. Därtill har mål vad gäller ökad forskningsanknytning av grundutbildningen, ökade kontakter med det omgivande samhället och en jämnare könsfördelning inom olika forskningsinriktningar formulerats i Högskolans forskningsstrategi.

3.6 Internationalisering - forskning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska bedriva internationellt konkurrenskraftig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.

Återrapportering

I årsredovisningen ska universitetets och högskolors internationella kontakter redovisas och kommenteras.

Olika former av utbyte med andra länder av doktorander, lärare och forskare ska redovisas. Såväl utbyten inom ramen för etablerade utbytesprogram som inom ramen för andra program ska redovisas i den mån det är möjligt. Vidare ska omfattningen av deltagande med avseende på antal projekt, antal koordinerade projekt samt totalt årligt bidrag från EU till lärosätet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling och Euratom redovisas. Vidare ska program direkt kanaliserade genom EU-myndigheter och direktorat redovisas.

Högskolan har ambitionen att ha ett omfattande internationellt utbyte inom forskningen. Fasta vetenskapliga kontakter finns med ett stort antal lärosäten världen över.

Det internationella samarbetet inom forskarutbildningen är stort och cirka 15 av Högskolans doktorander är inskrivna vid utländska lärosäten genom särskilda avtal. Inom ämnet socialpsykologi finns studenter inskrivna vid universitet i Nederländerna och inom humaniora finns studenter knutna till lärosäten i Danmark, Finland och Storbritannien. Samarbete med Storbritannien sker även inom datavetenskap och ingenjörsvetenskap där ett antal studenter finns inskrivna vid brittiska universitet. Inom molekylärbiologi har forskarstuderande antagits vid ett universitet i Australien. Ett samverkansavtal med University of Rhode Island, USA, ingicks under 2003. Avtalet behandlar samverkan om forskarutbildning inom området omvårdnad.

Cirka 15 forskare från utländska lärosäten finns knutna till Högskolan, ofta genom kontrakt som gästprofessorer på deltid. Vidare har Högskolan under 2004 välkomnat flera gästforskare/gästföreläsare från olika delar av världen. Personal från Högskolan har också gästföreläst och arbetat som gästforskare utomlands.

Forskare och doktorander från Skövde deltar mycket aktivt i internationella konferenser vilket utgör en viktig möjlighet att få Högskolans forskning utvärderad och bedömd. Under budgetåret har deltagande skett i cirka 65 konferenser, inom lärosätets skilda ämnesområden.

I samband med konferensdeltagande sker ofta publicering. Internationell vetenskaplig publicering uppmuntras i hög grad vid lärosätet och under året har 129 vetenskapliga arbeten publicerats av Högskolans forskare, ca 30 procent av dessa i internationella vetenskapliga tidskrifter.

Ett antal av Högskolans forskare deltar dessutom regelbundet i granskning och bedömning av vetenskapliga publikationer till tidskrifter och konferenser. Högskolans forskare medverkar även vid bedömning av forskningsprojekt som är relaterade till satsningar inom EU.

Kommentar

Teknisk och naturvetenskaplig forskning är av tradition internationellt inriktad och då kärnan av lärosätets forskningsverksamhet finns inom dessa områden är internationaliseringen av stor betydelse. Genom ömsesidiga och intensiva kontakter med vitala forskningsmiljöer i olika delar av världen främjas en hög kvalitet på den egna forskningen.

3.7 Ekonomiskt resultat - forskning

Forskningsvolymen har ökat jämfört med år 2003. Ökningen framgår av såväl redovisningen av kostnader i Tabell 34 nedan. Kostnaderna för forskningen uppgår till 60 mkr.

Verksamhetens intäkter uppgår till knappt 47 mkr, 48 procent utgörs av externa medel. Uppdragsforskning har inte bedrivits under året.

Tabell 34: Forskning och forskarutbildning (tkr)

	2001	2002	2003	2004
Verksamhetens intäkter				
Anslag	16 447	18 443	23 487	24 188
Avgifter	1 818	407	795	1 868
Bidrag	24 002	16 477	15 805	18 407
- forskningsråd	100	0	640	676
- statliga myndigheter	3 878	2 973	4 469	7 342
- kommun/landsting	3 956	1 500	1 414	2 262
- EU	128		101	118
- svenska företag	240	1 465	1 566	3 891
- svenska org utan vinstsyfte	15 700	10 250	7 477	4 098
- utländska org utan vinstsyfte				
- övrigt	0	289	138	20
Finansiella intäkter		1 175	3 255	2 388
Summa intäkter	42 267	36 502	43 342	46 851
Verksamhetens kostnader				
Personal	-21 870	-30 887	-42 437	-48 905
Lokaler	-2 990	-3 451	-4 163	-3 889
Övrig drift	-5 176	-5 796	-4 061	-6 716
Finansiella kostnader	-1	-2 213	-29	-16
Avskrivningar	-2 440	-1 071	-760	-305
Summa kostnader	-32 477	-43 418	-51 450	-59 831
Resultat	9 790	-6 916	-8 108	-12 980

4 Finansiell redovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	2004	2003
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		259 414	260 884
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	10 473	9 727
Intäkter av bidrag		23 795	19 796
Finansiella intäkter	2	3 971	6 104
Summa intäkter		297 653	296 511
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader		-196 214	-198 569
Lokalkostnader		-46 526	-44 298
Övriga driftskostnader	4	-44 309	-44 906
Finansiella kostnader	5	-929	-2 036
Avskrivningar		-14 494	-15 058
Summa kostnader		-302 472	-304 867
Verksamhetsutfall		-4 819	-8 356
Årets kapitalförändring	6	-4 819	-8 356

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2004-12-31	2003-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram		710	528
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		3 681	7 328
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		22 627	27 778
Summa	7	26 308	35 106
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andra värdepapper	8	30 944	28 557
Fordringar			
Kundfordringar		2 689	1 957
Fordringar hos andra myndigheter	9	3 720	4 783
Övriga fordringar		103	329
Summa		6 512	7 069
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		12 790	15 411
Upplupna bidragsintäkter			
Summa	10	12 790	15 411
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11		633
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	12	64 835	71 247
Kassa, postgiro och bank		0	4
Summa		64 835	71 251
Summa tillgångar		142 099	158 555
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	13	65 957	74 313
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-4 819	-8 356
Summa		61 138	65 957
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner m.m.	14	1 718	349
Skulder			
Lån i Riksgäldskontoret	15	26 285	33 389
Skulder till andra myndigheter	16	6 285	8 468
Leverantörsskulder		7 188	6 906
Övriga skulder		4 230	5 580
Förskott från uppdragsgivare och kunder		564	331
Summa		44 552	54 674
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		13 770	15 212
Oförbrukade bidrag		20 921	22 363
Summa	17	34 691	37 575
Summa kapital och skulder		142 099	158 555

Finansieringsanalys

Finansieringsanalys (tkr)	Not	2004		2003	
Drift					
Kostnader	18		-286 598		-289 809
Finansiering av drift					
Intäkter av anslag		259 414		260 884	
Intäkter av avgifter och ersättningar		10 473		9 727	
Intäkter av bidrag		23 795		19 796	
Övriga intäkter	19	1 583		4 016	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>			295 265		294 423
Minskning(+) av kortfristiga fordringar			4 150		-2 414
Minskning(-) av kortfristiga skulder			-6 102		-5 827
Kassaflöde till/från drift			6 715		-3 627
Investeringar					
Investeringar i finansiella tillgångar(exkl låneverksamhet)		-14 681		-1 175	
Investeringar i materiella tillgångar		-5 445		-10 605	
Investeringar i immateriella tillgångar		- 442			
<i>Summa investeringsutgifter</i>			-20 568		-11 780
Finansiering av investeringar					
Lån från Riksgäldskontoret		7 079		9 581	
- Amorteringar		-14 184		-11 869	
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		14 736			
Ökning/minskning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten					
Bidragsmedel som erhållits för investeringar					
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>			7 631		-2 288
Förändringa av kortfristiga fordringar och skulder			-829		-296
Kassaflöde från investeringsverksamhet			-13 766		-14 364
Förändring likvida medel			-7 051		-17 991
Likvida medel vid årets början			71 886		89 677
Minskning (-) av kassa och postgiro			-5		-1
Minskning (-) av tillgodohavande hos RGK			-6 412		-26 465
Minskning (-) av avräkning till statsverket			-634		8 675
<i>Summa förändring likvida medel</i>			-7 051		-17 791
Likvida medel vid årets slut			64 835		71 886

Anslagsredovisning 2004-12-31 (belopp i tkr)

Anslag	Benämning	Ingående överför. belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Summa utgående överföringsbelopp
16'25:61	Grundutbildning (ramanslag)						
16'25:62:01	Takbelopp (ram)		235 063		235 063	-235 063	0
16'25:61:02	Högskolepedagogisk utbildning av lärare (ram)		163		163	-163	0
16'25:72:18:24	Nätuniversitetet	338		-338			0 1*
16'25:74:09	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor		24 188		24 188	-24 188	0
	Summa	338	259 414		259 414	-259 414	0
Enligt regeringsbeslut							
1* Datum 2004-06-03 Regeringsbeslut 10 (U2003/4799/UH) Ingående anslagssparande nätuniversitetet							

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Högskolan i Skövde benämns HS om inget annat anges.
Belopp i tkr där inte annat anges.
Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). HS har följt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till densamma. HS följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 6§ Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. HS avviker från allmänna råd utfärdade av ESV vid redovisningen av bärbara datorer samt immateriella anläggningstillgångar. Dessa avvikelser kommenteras i anslutning till aktuell post.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura har inkommit efter fastställd brytdag (2004-01-10) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som period-avgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. För egenutvecklad immateriell anläggningstillgång skall värdet var minst 100 tkr.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Datorer	3 år
Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Maskiner, fordon m.m.	5 år
Inredning, möbler m.m.	7 år
Telefonväxel, byggnadsinventarier, m.m.	10 år

HS avviker från ESV:s allmänna råd till 5kap 4§ FÅB avseende rekommenderad livslängd för datorer. HS redovisar inte bärbara datorer som anläggningstillgång utan kostnadsför dem direkt. Anledningen härtill är att utrustningen inte har en ekonomisk livslängd om 3år p.g.a. det extra slitage användningen innebär.

Enl 5 kap 2§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag gäller: Utgifter för en utveckling som är av väsentligt värde för myndighetens kommande år skall tas upp som immateriell anläggningstillgång. Detta innebär att HS tillämpar sedvanliga kriterier även för immateriella anläggningstillgångar som ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett värde på minst 10 tkr. För egenutvecklad immateriell anläggningstillgång skall värdet vara minst 100 tkr för att tillgången skall aktiveras.

Brytdag

Löpande redovisning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2004-01-10.

Uppgifter om styrelsen enligt 7 kap 2§ FÅB

I beloppet ingår ersättningar till styrelseledamöter, ledande befattningshavare samt i styrelser och råd (2004) enligt nedanstående.

(uppdrag utöver Högskolan i Skövde anges med kursiv stil):

Styrelsen 2004/2005	tkr
Allmänna företrädare	
Dahlström Annica	11
<i>Styrelsen för Försvarshögskolan</i>	
<i>Kungliga Hvidtfeltska stiftelsen</i>	
<i>Assar Gabriel Fond</i>	
<i>Svenska Parkinsonsfonden</i>	
<i>Hjärnfondens styrelse</i>	
Gustafsson Lennart	11
Holmberg Sören	11
Hägglund Sture	11
<i>St Anna Research Institute AB</i>	
<i>Forskningsinstitutet Vega AB</i>	
Jagers Bladini Lena	11
Jägevall Claes	22
<i>Tibro Energi AB</i>	
<i>BÖS AB</i>	
Lindström Katarina	11
Löwenadler Erik	22
<i>Saab Ericsson Space AB</i>	
<i>Ericsson Thales AEW Systems AB</i>	
<i>Ericsson Advanced Technology AB</i>	
<i>Ericsson Saab Surveillance Systems AB</i>	
<i>Industrigruppen JAS AB (suppleant)</i>	
Nilsson Ann	11
Ohlsson Carina	11
<i>Kemikalieinspektionen</i>	
<i>Centrala försöksdjursnämnden</i>	
Tuvegran Ingela (ordförande)	50
<i>SJ AB</i>	
Ledande befattningshavare	
Larsson Leif (Rektor)	754
Företrädare för verksamheten	
Dahlin Eva	342
Källström Lars-Olof	189
Pylkkänen Paavo	274
Wangler Bengt	594
Företrädare för studenterna	
Bobic Helena	
Byrin Michael	
Paulsson Henrik	22
Skarin Morgan	11
Stark Jessica	22

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Enligt 4 § avgiftsförordningen tillhandahåller HS varor och tjänster mot avgifter.

	2004	2003
Summa avgifter	1985	2 825

Not 2 Finansiella intäkter

	2004	2003
Räntor på räntekonto i Riksgäldskontoret	1583	2 841
Ränteintäkter från bankmedel	716	871
Utdelning på aktier	318	304
Övriga finansiella intäkter (realisationsvinst)	1354	2 088
Summa	3971	6 104

Not 3 Kostnader för personal

	2004	2003
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	127 877	128 500

Not 4 Övriga driftskostnader

	2004	2003
Reparationer och underhåll m.m.	3 756	4 079
Offentligrättsliga avgifter, skatter etc	86	61
Resor, representation, information	7 219	8 325
Inköp av varor	9 887	9 026
Köp av porto, telefon och tjänster m.m.	23 361	23 415
Summa	44 309	44 906

Not 5 Finansiella kostnader

	2004	2003
Räntekostnader avseende lån R GK	707	1 891
Räntekostnader avseende leverantörsskulder	5	15
Övriga räntekostnader	79	
Bankkostnader	124	108
Realiserade valutakursförluster	14	22
Värdereglering finansiella anläggningstillgångar		
Summa	929	2 036

Not 6 Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring om -4 819 tkr är helt i linje med HS budget som fastställdes av styrelsen i december 2003. Under året har kraftiga besparingar genomförts främst avseende personal-kostnader, detta har resulterat i att HS förbättrar sitt resultat från föregående år

Not 7 Materiella anläggningstillgångar

	2004	2003
IB anskaffningsvärde	109 562	99 124
Årets anskaffningar	5 445	10 438
Anskaffningsvärde UB	115 007	109 562
IB ack avskrivningar	-74 456	-59 409
Årets avskrivningar	-14 243	-15 047
Ack avskrivningar UB	-88 699	-74 456
Bokfört värde	26 308	35 106

Not 8 Aktier och andra värdepapper

Bokfört värde	2004	2003
Aktiefonder	14 680	12 293
Obligationsfonder	16 264	16 264
Summa	30 944	28 557
Marknadsvärde	2004	2003
Aktiefonder	14 803	12 293
Obligationsfonder	17 269	16 836
Summa	32 072	29 129

Not 9 Fordringar hos andra myndigheter

Posten består huvudsakligen av en fordran avseende mervärdesskatt.

Not 10 Periodavgränsningsposter

	2004	2003
Förutbetalda hyror	10 155	9 616
Övriga periodavgränsningsposter	2 635	5 795
Summa	12 790	15 411

Not 11 Avräkning med statsverket

	2004	2003
Avräkning med statsverket -IB	-338	-8 041
Avräknat mot statsbudgeten		
Anslag	259 414	260 884
Avräkning mot statsverkets checkräkning		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-259 076	-252 210
Avräkning med statsverket -UB	0	633

Not 12 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Behållning räntekonto	2004	2003
Anslagsmedel	33 973	31 559
Avgifter		9 221
Bidrag från annan statlig myndighet	4 773	4 128
Övriga icke statliga bidrag	4 100	2 191
Övriga medel	21 989	24 198
Summa behållning på räntekonto	64 835	71 297
-Varav kortsiktigt likviditetsbehov	14 640	20 943

Beviljad kredit på räntekonto uppgår till 25 190 tkr.

Not 13 Balanserad kapitalförändring

Redovisning av myndighetskapital enligt regeringsbeslut

	Belopp
A. Ackumulerat över- eller underskott (årets och balanserad kapitalförändring)	33 973
B. Årets totala kostnader	-302 472
A i procent av B	11%

Ackumulerat överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten

	Belopp
A. Ackumulerat över- eller underskott	-148
B. Årets avgiftsintäkter	10 473
A i procent av B	-1%

Högskolan har av regeringen fått tillstånd att omdisponera överskotten i den avgiftsfinansierade verksamheten från tidigare år till verksamheten för forskning (4 000 tkr) och verksamheten grundutbildning (5 457 tkr).

Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren

Verksamhetsgren	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa
Grundutbildning			
Verksamheten	42 500	8 309	50 809
Avgiftsfinansierad verksamhet		-148	-148
Forskning/forskarutbildning			
Verksamheten	-1 484	-15 352	-16 836
Avgiftsfinansierad verksamhet	24 941	2 372	27 313
Summa	65 957	-4 819	61 138

Not 14 Avsättningar

	2004	2003
Ingående avsättning	349	0
+ Årets pensionskostnad	1 642	549
- Årets pensionsutbetalningar	-273	-200
= Utgående avsättning	1 718	349

Not 15 Lån i Riksgäldskontoret

	2004	2003
Ingående skuld	33 389	35 677
Lån upptagna under året	7 079	9 581
Årets amorteringar	-14 184	-11 869
Summa	26 284	33 389
Beviljad låneram	55 000	55 000

Not 16 Skulder till andra myndigheter

	2004	2003
Skuld till RSV (arbetsgivaravgifter)	3 557	4 057
Skuld till SPV (avtalsförsäkringar)	1 524	3 278
Skuld till RSV (mervärdesskatt)	468	575
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	736	558
Summa	6 285	8 468

Not 17 Periodavgränsningsposter

	2004	2003
Oförbrukade bidrag	20 921	21 523
Upplupna löner	2 248	2 458
Semesterlöneskuld	11 464	12 305
Övriga periodavgränsningsposter	58	2 318
Summa	34 691	38 604

Not 18 Kostnader

	2004	2003
	-302 472	-304 867
<i>Justeringar</i>		
Avskrivningar och nedskrivningar	14 494	15 058
Avsättningar	1 380	
<i>Kostnader enligt finansieringsanalysen</i>	-286 598	-289 809

Not 19 Övriga intäkter

	2004	2003
	3 971	6 104
<i>Justeringar</i>		
Realisationsvinst	-1 353	
Ränteintäkter/utdelningar hänförliga till kapitalförvaltningen	-1 035	-2 088
<i>Övriga intäkter enligt finansieringsanalysen</i>	1 583	4 016

Bilaga 1 till regeringsbeslut 2004-12-02, nr 7

Belastning på anslaget för grundutbildning

	Delsummor	Summering
Utnyttjat takbelopp och eventuellt utnyttjat anslagssparande för grundläggande högskoleutbildning		235 063
1a. Under 2004 genomförda hst och hpr inom 2004 års takbelopp enligt bilaga 2	235 063	
1b. Eventuella decemberprestationer från 2003 som ryms inom tilldelade anslagsmedel		
2a. Eventuellt utnyttjande av under tidigare budgetår uppkommet anslagssparande, eller		
2b. eventuellt utnyttjande av tidigare sparade helårsprestationer.		163
Årets anslagsbelastning avseende eventuella särskilda åtaganden		235 226
Summa anslagsbelastning grundutbildning ¹		

Total ersättning för helårsprestationer för december 2003 som tidigare ej ersatts inom takbeloppet 657 tkr

¹. Beloppet skall överensstämma med summan för motsvarande anslag i anslagsredovisningen

Bilaga 3 till regeringsbeslut 2004-12-02, nr 7**Redovisning av årets anslagsbelastning**

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp (tkr)	235 226
Ev. ingående anslagssparande (tkr)	
Summa (A)	235 226
<i>B. Utnyttjade medel</i>	
Ersättning för HPR från december 2003	
Årets utfall: ersättning HST+HPR (tkr)	235 226
Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr)	
Summa (B)¹	235 226
<i>C. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
Del av anslagssparandet över 10% av takbeloppet ² .	
Summa, dvs. högst 10% av takbeloppet	

¹ Ersättning kan högst utgå inom tillgängliga medel (A).

² Den del av anslagssparandet som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Redovisning av förändringar avseende sparade helårsprestationer

Ingående värde av sparande HPR (tkr) ¹	
- Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr) under 2004	10 786
+ Ev. sparade HPR under 2004 (tkr)	31 803
Summa	42 589
10 % av takbeloppet 2004 enligt regleringsbrev (tkr)	23 523
Utgående värde av sparade HPR (tkr)²	23 523

¹ Kan uppgå till högst 10 % av takbeloppet 2003.

² Kan uppgå till högst 10 % av takbeloppet 2004.

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

Belopp i tkr	2004-01-01 2004-12-31 (12mån)	2003-01-01 2003-12-31 (12mån)	2002-01-01 2002-12-31 (12mån)	2001-01-01 2001-12-31 (12mån)	2000-01-01 2000-12-31 (12mån)
1 Låneram					
beviljad	55 000	55 000	55 000	58 000	60 300
utnyttjad	26 284	33 389	35 677	36 502	41 435
2 Kontokredit hos RGK					
beviljad	25 190	25 190	23 048	19 716	17 939
utnyttjad	-	-	-	-	-
3 Räntekonto					
räntekostnader	929	2 036	2 086	1 435	1 543
ränteintäkter	2 617	4 016	4 399	5 298	2 411
4 Avgiftsintäkter	10 473	9 727	8 949	56 699	56 510
Beräknat i regleringsbrev	8 600	8 000	8 000	54 000	
5 Anslagskredit					
beviljad	-	-	-	-	-
utnyttjad	-	-	-	-	-
6 Utgående reservationer					
Anslagssparande	0	338	8 041	39 559	28 617
Framtida åtagande					
7 Arbetskraft					
antalet årsarbetskraft	402	424	409	365	324
medelantalet anställda	424	449	418	397	358
8 Driftkostnad per årsarbetskraft	714	668	630	607	658
9 Årets kapitalförändring	-4 819	-8 356	3 681	17 034	-4 038
Balanserad kapitalförändring	61 138	65 957	74 313	70 660	53 626

Underskrifter

Högskolans styrelse har vid sammanträde 2005-02-18 beslutat att fastställa årsredovisningen för budgetåret 2004.

Ingela Tuvegran
Ordförande

Leif Larsson
Rektor

Lena Jagers Bladini

Eva Dahlin

Lennart Gustafsson

Sture Hägglund

Claes Jägevall

Lars-Olof Kjellström

Katarina Lindström

Erik Löwenadler

Carina Ohlsson

Helena Bobic

Michael Byrin

Morgan Skarin

Benkt Wangler